Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $7.00
Kopija 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 232 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Antradienis, Spalių (October) 15, 1946 ★ ★ ★ Metai XXXVI. Dienraščio XXVIII.

Kriokliai

Kapitalistiniai Glušai.
Jungtinių Tautų Seimas.
Italijoj Audra.
Keista Slaptybė.
Pablūdę Vadai.
Rašo A. BIMBA

Fašistinės birbynės iš Chamber of Commerce irgi prabilo prieš komunizmą. Jos kryžiaus karą paskelbė. Kas prieš jų interesus, tas "nebeištikimas," "netikęs" amerikietis.

Šitos didžiojo kapitalo ryklės komunizmą mato visur. Veteranas ieško pastogės ir zurza, kai jos nesuranda: Jis jau komunizmo apsėstas. Kodėl jis netyli ir nestimpa ant lietaus patvoryje!

O ką jau bekalbėti apie darbininką, kuris užsimano pakelti savo darbo kainą, prašo didesnės algos. Chamber of Commerce ponams jis jau amžinai komunizmo sugadintas!

Komunizmo baubu gązdinti, "raudonųjų raganų" ieškoti Amerikoje dabar mada. Juo didesnis niekšas, juo garsiau jis keikia komunizmą ir komunistus.

★ ★ ★

Pabaigoje šio mėnesio susirinks Jungtinių Tautų Seimas. New Yorkas bus pilnas tolimų svečių.

Niekas netiki, kad Seimo sesijos apsieis be audrų. Visi tikisi ginčų ir susikirtimų. Kalbų bus daug ir aštrių.

Svarbu, kad Seimas susirenka. Svarbu, kad tarptautinė organizacija funkcionuoja.

Lietuviškiems fašistų burdingieriams iš Naujienų ir Draugo nepatinka. Jie sušilę šaukia už naują karą, o čia tautų atstovai susirinks ir paneigs karą ir plepalus už karą.

★ ★ ★

Italijos valdžia ieško kaltininkų už apšaudymą bedarbių sąjudžio Romoje. Romos gatvėse darbininkų pralietas kraujas didelė gėda jaunai respublikai.

Nebėra Mussolinio, nebėra karaliaus sosto, bet senojo svieto padaužos, matyt, tebėra neišvalytos iš policijos ir kitų prievartos organų.

★ ★ ★

Amerikinė Vacuum Oil kompanija reikalauja, kad Sovietų Mineralinio žibalo Administracija, kuri prižiūri Austrijos žibalo pramonę, sumokėtų jai $1,500,000. Gerai, sako, sumokėsime, bet turite atidengti knygas ir parodyti, kaip ir už ką toji suma turi nueiti į jūsų kišenių.

Kompanijai šis patvarkymas nepatinka. Ji sakosi niekam neatidengsianti biznio slaptybių.

Kokios tos slaptybės? Kodėl kas nors kompanijai už jas turėtų mokėti pusantro miliono dolerių?

★ ★ ★

Amerikos Darbo Federacijos vadai vienon dūdon pučia su pačios juodžiausios reakcijos šulais. Jie pamiršta, kas jie yra ir kam privalo tarnauti.

Green, Woll, Fey, Meany ir kiti biurokratai Federacijos konvencijoj iki pakvaišimo skerečiojosi prieš Tarybų Sąjungą, prieš komunistus, prieš CIO, prieš liberalus.

Tiems seniams politines kupras tik grabo lenta beištiesins. Jie negali arba nenori suprasti, kad tais savo isteriškais šukalojimais jie tiktai pamėgdžioja hitlerininkus ir ruošia dirvą fašizmui.

TURKAI NESITARSIĄ SU SOVIETAIS DĖL DARDANELLŲ

London.— Anglijos spauda tvirtina, kad Turkija formaliai atmes Sovietų pasiūlymą, kad turkai tiesioginiai tartųsi su Sovietais apie bendrą gynimą Dardanellų sąsiaurio, tarp Juodosios ir Viduržemio Jūrų.

Molotovas Smerkė Amerikonus Taikos Konferencijoje

Paryžius, spal. 14. — Sovietų užsienio reikalų komisaras Molotovas smerkė amerikonus ir anglus už blogas pasėkas taikos konferencijoje. Amerikonai su anglais "viešpatavo šioj konferencijoj ir diktavo jos politiką," sakė Molotovas. Turėdami balsų daugumą savo pusėje, jie užkorė savo valią. Iš Molotovo kalbos suprantama, kad Sovietai atmes tūlus konferencijos nutarimus, kuomet juos spręs Keturių Didžiųjų užsieniniai ministrai.

Taikos konferencija dauguma balsų atmetė amerikonų siūlymą trečdaliu numušt Sovietų reikalaujamus atlyginimus iš Suomijos.

Kairieji Laimėjo Italų Rinkimus

Roma. — Bendrieji socialistų - komunistų kandidatai laimėjo 138 vietas miestiniuose rinkimuose sekmadienį. Tai yra daugiau negu pusė.

Pasaka apie Argentinos "Galvijų Ligas"

Washington. — Jau kuris laikas pirmiau, Amerikos mėsos trustas išgalvojo pasaką apie Argentinos galvijų ligas. Taip trustas ir paveikė valdžią uždrausti tos mėsos įgabenimą.

HOOVERIS RAUDA DĖL SUOMIJOS

Buvęs prezidentas Hooveris vadino Suomiją "demokratiškiausia" šalim ir pasakojo, būk jinai tik netyčia papuolus į Hitlerio talką karui prieš Sovietus.

Republikonai Kalti Už Mėsos Badą

Washington.— Demokratas senatorius Cl. Pepper kaltino republikonų vadą senatorių Taftą už mėsos badą. Nes Tafto vadovaujami reakcininkai nusilpnino kainų kontrolę.

Francūzai Priėmė Naują Konstituciją Su Didžiausia Galia Atstovų Rūmui

PREZ. TRUMANAS APIE MĖSĄ PER RADIJĄ

Laisvė turėjo eiti spaudon pirma, negu prez. Trumanas per radiją 10 val. naktį kalbėjo apie mėsos reikalus. Šiuos žodžius berašant, gauta neoficialis pranešimas, kad prezidentas darys vieną iš dviejų— pakels mėsos kainas arba padidins valdinius primokėjimus galvijų augintojams.

AMERIKONAI KAIP APSAUGA GRAIKŲ MONARCHISTAMS

Athenai, Graikija.—Graikų monarchistai - fašistai siuntė eilę ginkluotų savo trokų su kariuomene iš Tyrnavos į Elissoną. Tarp tų trokų važiavo Amerikos konsulato valdininkai savame automobilyje su amerikiniais ženklais. Sykiu traukė ir "džypsas" su amerikonais k o respondentais. Monarchistai suprato, kad graikai respublikiečiai nedrįs pulti jų trokų, kai sykiu važiuoja amerikonai. Jie pavartojo amerikonus kaip apsaugą fašistam.

Pravda Kritikuoja Ameriką už Slavų Delegatų Įžeidimą

Maskva. — Sovietų laikraštis Pravda kritikavo Ameriką už įžeidžiantį pasielgimą su delegatais iš slavų šalių. Amerika pareikalavo, kad Sovietų ir kitų slaviškų kraštų delegatai užsiregistruotų kaip svetimos valstybės agentai, jei nori dar pabūti Amerikoje. Tie delegatai dalyvavo amerikinių Slavų Kongrese New Yorke.

(6 Sovietų delegatai, nesutikdami registruotis, jau išskrido atgal.)

Pravda pastebi, kaip Amerika gerbė Churchillą ir lenkų fašistų gen. Bor-Komorowskį, kada jie atvyko kalbėt prieš Sovietus.

Silpnas Antrasis Seimo Rūmas Neturės Galios Įstatam Leisti; Aprėžta ir Prezidento Galia

Paryžius.— Visuotinuose b a l s a vimuose sekmadienį dauguma francūzų užgyrė naują konstituciją Ketvirtajai Francijos Respublikai. Už šią konstituciją balsavo 9,002,467, o prieš — 7,790,676, pagal oficialiai paskelbtas balsavimų pasėkas iš visur, išskyrus Korsikos salą ir tris francūzų provincijas šiaurinėje Afrikoje.

Apie 30 nuošimčių piliečių nėję balsuoti. Dešinusis generolas - klerikalas de Gaulle šaukė atmesti naująją konstituciją.

Pirm visuotinų balsavimų, steigiamasis seimas 440 balsų prieš 106 užgyrė tą konstituciją. Ją rėmė trys didžiosios partijos — komunistai, socialistai ir katalikai respublikiečiai.

Francūzų komunistų vadas Jacques Duclos, po naujosios konstitucijos priėmimo, pareiškė: "Tai yra pergalės laimėjimas respublikai ir francūzų demokratijos ateičiai."

Ši konstitucija padidina galią seimo atstovų rūmui ir palieka mažiau valios prezidentui, lyginti su buvusią Trečiosios Respublikos konstitucija.

Reguliario seimo rinkimai įvyks lapkričio 10 d. š. m.

PAMATINIAI KETVIRTOSIOS FRANCŪZŲ RESPUBLIKOS KONSTITUCIJOS DĖSNIAI

P a r y ž i u s. — Naujoji Francijos konstitucija, priimta per piliečių referendumą spalių 13 d., nustato seimą iš dviejų skyrių. Vienas skyrius bus atstovų rūmas, arba tautos susirinkimas; antras skyrius — respublikos taryba.

Atstovų rūmą rinks piliečiai per tiesioginius balsavimus. Respublikos taryba bus renkama netiesioginiai, per vadinamąją rinkikų kolegiją, kurioj dalyvaus atskirų vietų ir provincijų rinktiniai valdininkai ir seimo atstovų rūmo nariai.

Atstovų rūmas turės tikrąją galią įstatymams leisti. Respublikos taryba galės duoti patarimus. Jinai taipgi turės teisę vieną kartą atmesti atstovų rūmo padarytą tarimą. Bet jei atstovų rūmas iš naujo priims tokį tarimą, tai jau galutinai bus įstatymas.

Respublikos taryba gali duoti įstatymų sumanymus, apart vieno: jinai neturi teisės siūlyti jokio įstatymo dėlei valstybės biudžeto, tai yra, pajamų-išlaidų sąmatos.

Premjerą ir jo ministrų kabinetą skirs tiktai atstovų rūmas, kitaip vadinamas tautos susirinkimas. Ministrų kabinetas bus atsakingas tik atstovų rūmui.

Ši konstitucija labai aprėžia prezidento galią. Jinai užtvirtina bažnyčios atskyrimą nuo valstybės ir valdinę pasauliečių kontrolę mokykloms.

Komunistai siūlė seimą vien tik iš atstovų rūmo. Bet paskui jie padarė nuolaidą, kad galėtų būti užtikrintas naujosios konstitucijos priėmimas—su silpnu antruoju rūmu, vietoj buvusiojo galingo kapitalistinio senato.

LIETUVA NUTEISĖ MIRTIN 3 FAŠISTINIUS BANDITUS

Panevėžys. — T a r y b ų Lietuvos Karinis Tribunolas nuteisė mirtimi tris banditus - fašistus, kurie Panevėžio apskrityje, Naujamiesčio valsčiuje, žudė darbo valstiečius - biedniokus. Nuteistieji ir sušaudytieji yra **Juozas Šereika, Jonas Daraškevičius ir Vytautas Šulskis.**

Minimieji trys buožių sūnūs, buvo kaltinami keliolikos ž m o n i ų nužudyme. Tarp kito jie nužudė du Alenavos kaimo vaikučius, Daukniūnų kaime valstietį Urboną, Algirdiškių kaime dviejų vaikų motiną Romuškienę ir visą eilę naujakurių.

Kartu buvo teisiami keli kiti banditai ir viena mergina, kuri jiems padėjo. Nuteisti tapo:

Pyragavičius 10 metų kalėjimo; **šulskis, Jeslovas** ir **Viseckaitė** po penkis metus kalėjimo.

T e i s m u i pirmininkavo pulkininkas Stasiulis. Pirmininkui paklausus kaltinamojo **šereikos,** kodėl, dėl kokių priežasčių, jis žudęs vaikus, Šereika tylėjo pajuodęs.

GEN. EISENHOWER VOKIETIJOJE

Frankfurt, Vokietija. — Atvyko generolas Eisenhower su žmona ir sūnum Johnu. Jis apžvelgs amerikonų kariuomenę Vokietijoj ir Austrijoj.

ORAS. — Bus šilčiau.

ĮTŪŽĘ PILIEČIŲ KARO MŪŠIAI CHINIJOJE

Nanking. — Chiang Kaisheko Chinijos valdžia praneša, kad siaučia įnirtę mūšiai tarp tautininkų ir chinų komunistų į pietų rytus nuo Kalgan miesto. Komunistai stengiasi atidaryti sau geležinkelį tarp Kalgano ir senosios sostinės Peipingo. Kalganas tautininkų užimtas šiomis dienomis.

MIRĖ PUIKUSIS GENEROLAS JOE STILWELL

San Francisco. — Mirė Amerikos generolas Joseph W. Stilwell, 63 metų amžiaus, Burmos fronto didvyris prieš japonus. Kare jis gyveno paprastų kareivių gyvenimu ir dalyvavo pavojuose sykiu su jais. Stilwell reikalavo, kad Chinijos diktatorius Chiang Kai-shekas kariautų prieš japonus, o ne prieš chinų komunistus. Stilwell siūlė Chiang Kai-shekui išvien su komunistais pult japonus, kuomet Chiangas puolė komunistus.

Graikijos Fašistai Budeliuoja 400,000 Našlių-Našlaičių

New York. — Amerikinė draugija Graikijos Demokratijai Remti paskelbė, kad Graikijos monarchistai - fašistai sugrūdo į kalėjimus ir koncentracijos žardžius bei ištrėmė į salas 400,000 moterų ir vaikų tik todėl, kad jų vyrai bei tėvai balsavo prieš karaliaus grąžinimą, o už respublikos įsteigimą Graikijoje. Tos organizacijos vadai, amerikonas Robert St. John ir graikas dr. Nicholas Cheronis, atsišaukė į Amerikos žmones gelbėti demokratinių graikų žmonas ir vaikus. Jos ir jie kankinami, kad išduotų žandarams dar nesuimtus savo gimines bei draugus.

Mahometonai Taipgi Sutinka Dalyvaut Indijos Valdyboj

New Delhi, Indija. — Indijos Mahometonų Sąjungos pirmininkas Ali Jinnah ir veikiantysis jų komitetas, pagaliaus, sutiko dalyvaut bendroj laikinojoj to krašto valdyboj, kaip praneša Associated Press. Į tą valdybą įeisią 5 mahometonai, 6 indusai iš Kongreso Partijos, 1 krikščionis ir 2 sikhų ir parsių (mažųjų tautų) atstovai. Jie bendrai gaminsią ir naujos konstitucijos planą. Laikinoji valdžia, pasak anglų, tai būsią slenkstis į Indijos nepriklausomybę arba į dominiją.

(Tuo tarpu Anglija pasilaikys sau svarbiausias ministerijas.)

1947 M. Gal Atpigsiąs Maistas, Spėja OPA

Washington.—Kainų Administracija nedrąsiai pranašauja, kad 1947 metais gal pradėsią atpigt valgiai, jei darbininkai nereikalaus daugiau algų....

Kruvini Mūšiai tarp Graikų Fašistų ir Demokratų

Athenai. — Graikijos monarchistų valdžia skelbia, kad dar pasmarkėjo mūšiai šiaurinėje šalies dalyje tarp "komunistų" (r e s publikiečių) ir monarchistų - fašistų.

IRANO SUKILĖLIAI PRIVERSTI PASIDUOT

Teheran. — Irano valdžia dalinai ginklais, o dalinai per derybas privertė pasiduot bent dalį sukilėlių pietiniai - vakarinėje to krašto dalyje.

Graikų Kautynėse Užmušta dar 28

Athenai.— Mūšiuose tarp demokratinių graikų ir monarchistų - fašistų per dieną tapo nukauta dar 28 asmenys, daugiausia monarchistų. Demokratai užėmę Milogusta kaimą.

Amerika Reikalauja Numušt Atlyginimus Sovietams

Paryžius. — Jungtinių Valstijų delegacija taikos konferencijoj siūlė vienu trečdaliu sumažint karinius atlyginimus Sovietams iš Vengrijos. Bet konferencija 11 balsų prieš 2 atmetė amerikonų pasiūlymą, taigi užgyrė visą Sovietų reikalaujamą $300,000,000 sumą iš Vengrijos. Su amerikonais balsavo tik Kanados delegacija. Australijos ir septynių kitų kraštų delegatai susilaikė nuo balsavimo. Tuomet amerikonai sakė, jog jie vėl reikalaus numušt Sovietam atlyginimus iš Vengrijos, kuomet bus svarstoma planas dėlei sutarties su Suomija. Jie piršo sumažint Sovietam ir k a r i n i u s atlyginimus iš Suomijos, iš kurios Sovietai reikalauja $300,000,000. Sutartin su Vengrija amerikonai taip pat įterpė tarptautinę Dunojaus kontrolę.

Amerikonai Japonijoj daro karinius manevrus.

Argentina Galėtų Pristatyt Amerikai Daugybę Mėsos

New York. — Buvęs New Yorko miesto majoras La Guardia, dabartinis UNRR A d i r e k t o r i u s, kalbėjosi sekmadienį per radiją su Argentinos ambasadorium dr. O. Ivanissevičium Washingtone apie Argentinos mėsą Jungtinėms Valstijoms.

Į La Guardijos klausimą, ar galima būtų gaut mėsos iš Argentinos, ambasadorius atsakė, jog Argentina galėtų pristatyt Jungtinėms Valstijoms daugybę konservuotos (kenuotos) ir šviežios jautienos, kiaulienos, avienos ir veršienos. Argentina, be to, nereikalautų doleriais apmokėt tą mėsą — jinai sutinka, kad Jungtinės Valstijos atmokėtų įvairiais savo dirbiniais.

Iš to pasikalbėjimo pasirodė, kad Argentina skaitytų svarui šviežios jautienos tik 14 centų, o Chicagos skerdyklos skaito 30 c. urminiai (wholesale).

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President ..... Jos. Weiss
Secretary Treasurer ..... D. M. Sholl
Editor ..... Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.50
United States, six months	$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Canada and Brazil, per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Pelnai ir Liaudies Baimė

Laisvės ir demokratijos tradicijas dabartiniu laiku nustelbia reakcijos pakilimas prieš liaudį ir ruošimasis naujam karui.

Ir tai nėra pripuolamas dalykas. Kada po Pirmo pasaulinio karo buvo pakilusi liaudies kova už laisvę, tai buržuazijai pavyko tą revoliucinį liaudies troškimą nuslopinti arba su ginklo pagalba, arba su socialistų parsidavimu buržuazijai.

Bet tas neišgelbėjo kapitalistinės tvarkos nuo krizio. Nebuvo tų metų, kad vienur, ar kitur pasaulyj būtų nėjęs karas arba sukilusių kolonijų vergų už laisvę, arba liaudies už demokratiją. Ekonominis krizis purtė per virš dešimt metų. Finansinis krachas smarkiai sukrėtė kapitalizmo širdį—Wall Stryto biržą. Britanijos ir Amerikos imperializmas nei kiek nesipriešino Japonijos, Vokietijos ir Italijos karo agresijoms, nes tikėjosi, kad tos fašistinės jėgos užpuls Tarybų Sąjungą ir sunaikins socialistinę tvarką. Tą aiškiai parodė Japonijos užgrobimas Mandžurijos, Mussolinio karas Euthiopijoj, Hitlerio ir Mussolinio karas Ispanijoj ir kitur.

Hitleriui ir jo sėbrams užpuolus ant Tarybų Sąjungos, reakcininkai manė, kad tarybinė tvarka bus sunaikinta. Jeigu jie sutiko išvien su tarybomis kariauti prieš Hitlerį ir jo talkininkus, tai tik tais išrokavimais, kad manė: vis vien Sovietų Sąjunga žlugs, o juo daugiau ji priešinsis Hitlerio karo mašinai, tuo daugiau nusilpnins hitlerininkus, tuo paskui bus lengviau Anglo-Amerikos imperialistams pasaulyje įsiviešpatauti. Generolo Patton ir kitų pareiškimai, kad "Anglija ir Amerika turi viešpatauti pasaulyj", nebuvo pripuolamas dalykas. Jis viešai tą pasakė, ką Churchillo ir Mr. Byrneso politikai diskusavo savo konferencijose ir ką planavo.

Bet, kaip Hitlerio buvo didžiausia klaida tame, kad jis nesuprato, ką reiškia socialistinė valstybė, kokią valstybinę galią sudaro 200 milionų laisvų darbo valstybės piliečių, taip apsiriko ir tie, kurie laukė tarybinės tvarkos mirties. Kiekvieni karo metai parodė, kad apsivienijusi 200 milionų liaudis į tarybinę valstybę ne silpnėjo, bet tvirtėjo. Tą įrodė Sovietų armijos smūgiai nuo Stalingrado ir Leningrado iki pat Berlyno.

Aišku, kad ne to laukė ir troško Mr. Churchill, Mr. Bullitt, M. Vandenberg ir kiti. Aišku, kad ne to laukė turčių laikraščių redaktoriai, radijo komentatoriai ir kiti kapitalistinės išnaudojimo tvarkos garbintojai.

To pasekmėj pakilo banga jų propagandos prieš Tarybų Sąjungą ir liaudies demokratines valstybes, kurios atsisako nuo senos kapitalistinės tvarkos. Jiems negera Lenkija, Bulgarija, Albanija, Jugoslavija, Rumunija ir negeri tie vokiečiai, kurie tarybinėj zonoj nubalsavo už industrijos ir žemės nacionalizaciją.

Todėl, tie, kurie bijo liaudies laisvės, bijosi naujos tvarkos, o jos bijosi visi, kurie valdo fabrikus, dirbtuves, kasyklas, milžiniškas įmones, nešančias jiems pelnus ir suteikiančias laimingą ir turtingą gyvenimą, visu piktumu puola tas šalis. Niekina tas šalis, kur milžiniškos visuomenės naudai tarnauja industrijos. Aišku, kad nei automobilių fabrikų savininkai, nei plieno, nei kitų įmonių bosai nenori, kad gamybos pelnai eitų visuomenės naudai. Kas jiems liaudis, kas, kad žmonių milionai kenčia vargą ir skurdą, bile tik saujalei turčių gerai!

Dabar mėsa dingo iš rinkos, dėl to kenčia liaudis, dėl to daugelio sveikatai pavojus, bet ar to paiso tie, kuriems ši padėtis neša pelnus? Žinoma, kad ne!

Toki saumyliai ir pelnagrobiai gatavi bile dieną uždegti karą. Jie šaukia mesti atomines bombas ant Tarybų Sąjungos, ant Jugoslavijos, Lenkijos ir Albanijos! Bet jie sušilę teisina Ispanijoj Hitlerio ir Mussolinio liekaną — generolo Franco režimą!

Karo pagalba jie tikisi prašalinti jų pelningam gyvenimui pavojų. Karas yra jiems didelė rugiaupjūtė. Tai kas, kad milionas Amerikos kareivių buvo užmušti ir sužeisti kare, bet už tai turčiai pasidarė didžiausius pelnus.

Valdžios apskaitliavimas rodo, kad stambių korporacijų pelnai 1938 metais siekė $2,370,000,000, o 1945 metais jų pelnai jau buvo net **$52,000,000,000!** Tik kelios plieno kompanijos 1944 metais pasidarė $407,531,000 gryno pelno! Tik 19-ka laivų statybos kompanijų, įdėdamos $22,979,275 turto į gamybą, o statydamos karo laivus pasidarė $356,000,000 pelno!

Tai šie pelnagrobiai dabartiniu laiku veda kampaniją už naują karą, prieš komunistus, prieš darbo unijas ir garbina Anglijos imperialistus, kaipo kokius dievukus, prieš kuriuos Amerikos liaudis 1776 metais buvo priversta sukilti ir kariauti ligi išsilaisvino!

Kas ką rašo ir sako

LENKAI GRĮŽTA IŠ MEKSIKOS

Meksikoje gyveno arti pusantro šimto tūkstančių lenkų, 1943 m. atgabentų iš Indijos. Kaip visur, taip ir čia lenkai fašistai prisimygusiai ragino lenkus negrįžti į demokratinę Lenkiją. Jie apie Lenkiją plepa taip, kaip lietuviški kryžiokai—apie Lietuvą.

Tačiau šiomis dienomis pranešama iš Meksikos, kad lenkų fašistų pastangos pradeda vėjais eiti: 35 lenkai grįžta Lenkijon, o neužilgo dar 100 jų grįš. Jie vyksta tiesiai į Gdynią, o iš ten bus apgyvendinti, kur jie pageidaus.

KURS "PALAIDĄ" INTERNACIONALĄ?

Lapkričio 7 dieną Bournmouthe, Anglijoje, susirinks arti šimtas socialistų ir jie ten svarstys apie įkūrimą naujo socialistinio internacionalo. Toks internacionalas, sako pranešimas, negalės būti perdaug centralizuotas — jis būsiąs "palaidas" — silpnais ryšiais jungiąs socialistus.

Bet klausimas, ar socialistams iš viso pavyks sudaryti bent kokį internacionalą, jei tam nepritars tarybinių respublikų ir kitų demokratinių kraštų darbininkų partijos? Klausimas, ką pasakys Francijos ir Italijos socialistinės partijos?

Amerikos socialistai gali įeiti į internacionalą, bet šio krašto tvirtesnės socialistų partijos nėra. Gyvuoja čia kai kurios grupelės, pasivadinusios socialistiniais vardais, bet jos jokio žymesnio vaidmens visuomeniniame gyvenime nevaidina.

KAS TRUMPINA ŽMOGAUS AMŽIŲ

Chicagietis Justinas Baltušis, pažangus, ištikimas darbininkų judėjimui žmogus, neseniai šventė 75 metų amžiaus sukaktį. Justinas Baltušis — darbininkas, bet jis yra gražiai pasižymėjęs 1905 m. revoliucijoje Lietuvoje ir vienas tų veikėjų, kuris ištikimai stovėjo su liaudimi, su savo klase. Justino Baltušio vardas andai Lietuvoje plačiai buvo žinomas, — jo vardas įdėtas lietuviškoj enciklopedijoj.

Šių sukaktuvių proga, adv. Bagočius pasiuntė jubilejatui sveikinimą ir net $2 auką; mat, Bagočius su Baltušiu seniau yra buvę geri prieteliai. Kiti klausinėja Justiną, kaip jis, išgyvenęs visokių sunkumų ir pavojų, galėjo pasiekti 75 m. amžiaus. Į tai Justinas Baltušis atsako dienraštyje Vilnyj (spal. 10 d.) šitaip:

"Nekurie norėtų žinoti, kaip aš gyvenu, kad tokio amžiaus sulaukęs ir dar galiu dirbti ir daug jaunesniu atrodau. Apie tai, man rodos, turėtų klausti daktarų patarimo, bet jeigu žmonės žingeidauja arba nori mano patarimo, tai aš tiek pasakysiu:

"Daugybė yra priežasčių trumpinimui amžiaus, bet, mano nuomone, bene bus svarbiausia, tai rūpestis. Paduosiu porą pavyzdžių:

"Kai mane suareštavo Lietuvoje už atėmimą kalbėtojo Bielinio (kuris vėliau pabėgo pas Hitlerį) iš policijos, kur sykiu ir šukį suareštavo, nors jis visai ten nebuvo, tai šukys baisiai rūpinosi: per dienas ir naktis dūsavo, kad pražuvom. Jis nevalgė, nemiegojo per 3 savaites, ir paliko tik skūra ir kaulai. Jei dar kiek ilgiau būtų pabuvęs kalėjime, tai būtų nuvažiavęs pas Abrahomą. O aš dar 9 svarus priaugau per tuos 9 mėnesius.

"Antras pavyzdys: Mano brolis Lietuvoje kėlėsi į vienkiemius, pasiskolino 400 Amerikos dolerių, o prie Smetonos buvo didelis nuošimtis už paskolas, tai per naktis jis negalėjo užmigti. Staigiai pražilo ir greitai mirė.

"Patariu, jei susipyksite su žmona ar vaikinas su mergina, tai nepaisykite, būkite ramūs."

Laisvės redakcija, savo skaitytojų vardu, l i n k i draugui J. Baltušiui gyventi dar ilgiausius metus ir darbuotis!

ČEVERYKŲ DARBININKŲ, CIO, SUVAŽIAVIME SUDRAUSTAS KAIRIŲJŲ PRIEŠAS

Atlantic City, N. J. — CIO Čeverykų Darbininkų Unijos sekretorius - iždininkas James B. Carey plūdo komunistus narius tos unijos suvažiavime. Jam atsakė unijos vice-pirmininkai Julius Crane ir Isadore Rosenberg. Jiedu smerkė vienų narių kurstymą prieš kitus. Rosenbergas taipgi nurodė, kad pats Philip Murray, generalis CIO pirmininkas, Plieno Darbininkų Unijos suvažiavime, patvirtino unijistų teisę laikytis tokių politinių pažiūrų kokios jiems patinka.

Po to Carey atlėžo ir sakė, kad jis iš tikrųjų nereikalavęs pamatiniai pataisyt unijos konstituciją prieš komunistus.

Meluoja ir Nerausta

Prieš savaitę laiko į Chicagą atsibaladojo tūlas žmogiukas, Kostas Žilinskas, kuris nuo 1939 m. gyveno Lietuvoje ir, kaip laikraščiai paduoda, ją apleido šių metų, rugsėjo pradžioje. Lietuvos ir visos Tarybų Sąjungos priešai pasigavo tą žmogiuką ir bando jį kelti tai į turtuolį, tai į kankinį.

"Herald - American," įdėjo neva jam įteiktą pakvietimą, kad ateitų į teismą, jei nesutiks apgyvendyti jo malūne darbininkų. Iš to daroma "didžiausias" dalykas.

S v e ikai protaujančiam žmogui darosi juokinga. Lietuva sugriauta, namai sudeginti, žmonės turi gyventi atvirame ore, o Žilinskas turėdamas pastogę malūne, nesutinka, kad darbininkai, kurie jį atremontuoja, pernakvotų po malūno pastoge. Jei valdžia pareikalavo jo, kad leistų žmonėms ten prisiglausti, tai tokį įvykį Lietuvos priešai skaito baisenybe. Ar tame yra lašas žmoniškumo?

Dabar, kas yra tas Kostas Žilinskas, iš kur jis prabagotėjo ir kodėl jis vyko į Lietuvą?

Šių žodžių rašytojui teko girdėti apie jį, nuo jo žmonos Katrinos Žilinskienės, dar jam esant Lietuvoje. O dabar savoms ausims nugirsti jo draugų kalbas.

"Tribune" rašė, kad jis sunkiai dirbo dirbtuvėje ir užsidirbo $50,000, už kuriuos nusipirko malūną Lietuvoje. Tai piktas ir dvigubas melas.

K. Žilinskas per eilę metų turėjo saliūnus keliose vietose. Kaip jo draugai sako: "biznį pradėjo su moonshine." Jis Lietuvoje buvo keliais atvejais. Be to, savo sesers vyrą paliko nesmagume. Jie abu turėjo tavernų abiejų vardu. Jis jo negalėjo parduoti, kol vietos kontraktas nepasibaigė. Už tą malūną jis buvo mokėjęs $5,000, o ne $50,000; tai sakė jo žmona, ir tą patį pripažįsta jo draugai.

Kiek jis yra teisingas ir sąžiningas, tai lengvai galima spręsti iš to, kad jis išvažiavo į Lietuvą, palikdamas žmoną su 2 mažomis mergaitėmis, kurias reikėjo prižiūrėti ir į mokyklą leisti.

Dar vienas jo melas. Tai kad jis galėjęs tik todėl pasiekti Maskvą, jog Tarybų vyriausybė panaikinus pasus (pasportus). Europoje yra karo stovis, be to, Lietuvoje veikia plėšikai, kuriuos orlaiviais vežė iš Vokietijos ir kitų šalių, ir štai tarybų valdžia panaikino pasus, kad neglėtų surasti tokių plėšikų! Tai melas! Vėliausiai atėję laikraščiai iš Lietuvos ragina piliečius nešiotis su savim pasus, kad užklausti galėtų įrodyti kas jie esą, ir tokie, kurie neturi tokių įrodymų, yra apklausinėjami. Kas yra, tai kad dabar važiuojant iš Lietuvos į Maskvą, arba bile sovietinę valstybę, nereikia užsienio paso. Matomai Žilinskas ir to nesuprato, o gal tiksliai meluoja, kad pasidaryti didesniu kankiniu.

Štai ką girdėjau iš jo draugų, o ypač iš tų, kur jis prisiglaudė. Girdi, kaip tik jis atvažiavo, tai sugužėjo kunigų ir parapijonų, kad neparėjo į stubą. Vėliaus kas nors painformavo "Tribune" ir "Herald-American," ir tie "konferavo" per telefonus ir susitikimus. Ką gi tai reiškia? Suprantama, kad gavo jis nuo jų "įkvėpimo", kaip plepėti ir dergti tarybinę vyyriausybę ir iš 50,000 litų, kurie lygsta $5,000, padarė $50,000.

Tegu ateina į Vilnies raštinę nors vienas asmuo, kuris paeina iš Puotkalių ir pasako, kad ten buvo malūnas vertės $50,000, arba 500,000 litų.

Hitleris savo pasekėjus mokindavo meluoti šimteriopai, kad tuom įtikinus kitus ir kartu save. Ši melagystė yra lygi nacių melagystėms.

Tūli jo draugai tą jo melagystę aiškina finansiniu žvilgsniu, matomai norėdami tikrą tikslą paslėpti. Štai tas jų aiškinimas:—Jei sovietai bus išvyti iš Lietuvos, tai Žilinskas galės reikalauti naujos valdžios $50,000. Pirmiausia, jie vargiai betiki, kad Lietuvoje grįš fašizmas, tačiau jei grįžtų, ar būtų jiems gražu, kad Žilinskas "naują" Lietuvą nuskriaustų? Jų melagystė glūdi tame, kad vesti juo didžiausią propagandą prieš Tarybinę Lietuvos vyriausybę. Ir todėl jie pasigavo menkos vertės sutvėrimą ir bando susikurti iš jo "politinio" kapitalo.

Žilinskas nenorėjo nieko gero dėl Lietuvos liaudies ir jis, matydamas, kad negalės jos išnaudoti daugiau, spruko į Ameriką.

Jo karjera ir čia greit užsibaigs. Bile protaujantis žmogus pasakys: — Šioje šalyje nepasitenkinai, pabėgai palikęs vaikus, negerai buvo Lietuvoje, nebus gera ir čia, nes vargiai begalės užsiimti su "moonshine."

Reporteris.

(Iš Vilnies).

LAISVĖS VAJUS

Gavimui Naujų Skaitytojų

Nuo Spalių 1 d. iki Sausio 1 d., 1947
KARTU UŽTIKRINIMAS DIENRAŠČIUI LAISVEI 1947 METAMS BIUDŽETO

Vajaus Laiku Turime Sukelti
Už Prenumeratas $20,000
Parengimais ir Aukomis $10,000
Laisvės Bendrovės Šėrais $2,500

Įstojo į kontestą ir Bostonas. A. M. Dambrauskas rašo: "Mes pasižadam vytis iš paskos draugus vajininkus. Bet nemanome būti paskutiniai. Čia randate čekį $78.00 už naujas ir atnaujintas prenumeratas. Sekanti mūsų šūviai bus didesni. Savo pažadą užtikrinsime darbais."

R. Merkis iš Philadelphijos prisiuntė dvi prenumeratas ir pareiškė, jog tai tik pradžia jo darbo.

J. Rudminas iš New Haven, Conn., irgi naujai įstojo į vajų. Jis yra vienas iš senųjų vajininkų.

M. Kazlauskienė, iš Binghamton, N. Y., prisiuntė 6 prenumeratas ir už 4 Laisvės bendrovės šėrus $20. Tai Binghamtonas punktais vėl pakilo.

Joseph Maslauskas iš Barto, Pa., prisiuntė $10. Jis užrašė Laisvę trims savo draugams.

KONTESTANTŲ STOVIS ŠIANDIEN:

	Punktų
K. Žukauskienė, Newark	**2430**
A. Balčiūnas, Geo. Kuraitis, Brooklyn	**996**
L. Bekešienė, Rochester	**474**
M. Svinkunienė, Waterbury	**455**
P. Pilėnas, Philadelphia	**446**
A. Dambrauskas, So. Boston.	**312**
V. Ramanauskas, Minersville	**288**
L. L. D. 20 kp. ir Moterų Skyr., Binghamton	**262**
J. J. Bakšys, Worcester	**234**
Geo. Shimaitis, Brockton	**216**
Hartford Vajininkai, Conn.	**188**
P. Baranauskas, J. Mockaitis, Bridgeport	**176**
A. Stripeika, Elizabeth	**174**
J. Simutis, Nashua	**174**
A. Matulis, Jersey City	**148**
J. Rudman, New Haven	**130**
LLD 25 Kp., Baltimore	**120**
P. Slekaitis, Scranton	**116**
S. Penkauskas, Lawrence	**104**
M. Smitrevičienė, Detroit	**96**
S. Puidokas, Rumford	**55**
V. J. Valaitis, New Britain	**52**
M. Slekienė, Gardner	**52**
P. J. Martin, Pittsburgh	**52**

Parengimais, aukomis ir šėrais biudžeto užtikrinimui sukelta sekamai:

Waterbury, Conn.	$79.45
Brooklynas	57.50
Philadelphia, Pa.	27.00
Rochester, N. Y.	20.00
Binghamton, N. Y.	20.00
Stamford, Conn.	13.50
Lawrence, Mass.	5.00
Elizabeth, N. J.	3.50
Oakland, Calif.	3.50
Scranton, Pa.	2.50
New Britain, Conn.	2.00
Hartford, Conn.	6.50
Wilkes-Barre, Pa.	1.50
New Haven, Conn.	1.00
Pittston, Pa.	.50
Detroit, Mich.	.50

Čia paduodame įdomų laiškelį:

"Gerb. Laisvės Adm.: Šiuomi prisiunčiu $6.50 už dienraščio Laisvės prenumeratą ir $2 auka dienraščio biudžetui. Atsiprašau, kad tik tokia maža auka, nes žinau ir gerai suprantu, kad palaikyt darbininkų dienraštį tai yra gyvas reikalas aukot po daugiau negu tiek, bet ką galima daryt, mat, mano našlė, niekas man pėdės neparneša, pertai ir aukoju tik našlaitės grašį. Su širdingais linkėjimais visam štabui. Draugiškai, Morta Sakalauskienė, Mahanoy City, Pa."

Morta Sakalauskienė turi būt pavyzdis visiems Laisvės patriotams. Ji parodo kaip širdingai reikia imti apšvietos darbą, t. y., palaikymą ir platinimą savo dienraščio.

Daugiau aukų gavome:

Antanas Alulis, Wilkes-Barre, Pa., $1.50.

Po $1: S. Barkus, Brooklyn, N. Y., John Alleshunas, New Haven, Conn., ir Petras Puškauskas, Brooklyn, N. Y., užsirašė dienraštį Laisvę.

Pradžia vajaus galima pasidžiaugti. Nors vis dar yra gerų kolonijų, kurios tebetyli, bet gal jos pasalomis dirba.

Smagu, kad šėrų pirkimas ir aukos vyksta gerai. Tik parengimais biudžeto sustiprinimui tai dar negalime pasidžiaugti.

London. — Prez. Trumanas vėl prašė Angliją, kad tuojau įleistų į Palestiną tam tikrą skaičių benamių Europos žydų.

SMUTS TAIPGI SIŪLO JUNGTINES EUROPOS VALSTYBES

Haga, Holandija. — Pietinės Afrikos premjeras Jan Smuts, čia kalbėdamas, siūlė susivienyti europiniams kraštams į Jungtines Europos Valstybes. Smuts turavojo Churchillui, kuris piršo tokią vienybę (prieš Sovietus).

Brazilijos Lietuviai Amatninkai

(Nuo mūsų korespondento)

Nei vienas į Braziliją neatvažiavo lietuvis, mokantis valdyti, arba geriau pasakius, manebruoti mezgimui (knitting) mašinas. Tačiau šiandieną, galima sakyti, kad Sao Paulyje į mezgyklas lietuviai yra ieškomi, kaipo gabūs toje darbo srityje darbininkai. Be to, ne vieną lietuvį galima rasti Brazilijoje mezgyklose specialistą, — užimantį atsakomingą vietą. Taipgi, yra pora ar trejetas lietuvių fabrikantėlių, turinčių savas mezgimui mašinas ir užsiimančių mezgimo biznių.

Iš tikrųjų, tik žinanti mezgimo darbo painumą ir tų mašinų sudėtingumą gali tinkamai įvertinti Lietuvos kaimo artojų, atvažiavusių į Braziliją, gabumus tapti painaus ir neįprasto darbo kvalifikuotais darbininkais. Įdomu, kad tokiais nekurie Brazilijos lietuviai tapo vos kelis metus pasipraktikavę ir pažinę Lietuvoje tik rudimentiškiausias mašinas — arklą, vežėčias, roges ir k. Tiesa, n e p e r d a ugiausiai B r a z i l i joje lietuvių yra mezgėjai, gal vos tik keletas šimtų, bet jeigu mezgimo industrija Sao Paulyje būtų didesnė negu kokia šiandien yra, tai ir lietuvių toje darbo srityje būtų kur kas daugiau, nes aiškiai matosi, kad lietuviai tam darbui gabūs.

Pirmomis dienomis lietuviams Sao Paulo mezgyklose buvo sunku. Reikėjo rankomis traukti rankines recktelines mašinas, mezgant storą bovelninį audeklą. Uždarbis buvo nekoks. Darbininkai tais laikais buvo neorganizuoti ir fabrikantai už išausto audeklo gabalą bei metrą mokėjo tiek, kiek jie norėjo. Vėliau lietuviai mezgėjai pradėjo stengtis užvaldyt-dominuoti komplikuotiškesnes mašinas. Įvairias Dubied automatiškąsias, įvairius Jaquard, Rachial'us, K e t t h e n c htul'us, Links-Links ir tt. Pradėjo stengtis lietuviai to visko, kad išmokus painesnio darbo— uždirbti daugiau, uždirbti didesniam duonos kąsniui.

Tačiau be aštrios kovos už didesnį uždarbį, mezgėjams nesisekė savo gabumais darbe uždarbius pasididinti. Nors ir aštriai kovėsi, net ir pačiais juodžiausiais reakcijos laikais Brazilijoje sugebėjo išeiti į veik generalinį streiką, bet visviena negali Sao Paulo mezgėjai girtis gerais uždarbiais. Darbas yra sezoninis ir į metus reikia pabūti mėnesis kitas be darbo. O dirbant vos uždirba d i r b d a m i akordiniai po 1000-2000 cruzeirų į mėnesį.

Nors ir nekoks Sao Paulo mezgėjų uždarbis, bet lietuviai mezgėjai, ypatingai Bom Retyro priemiesčio mezgyklų, kuriose lietuvių absoliutė dauguma, Brazilijos lietuvių pažangiam judėjimui yra daug kuo prisidėję. Būdami kone visi pažangūs žmonės, nėra tos lietuvių bei brazilliečių pažangios kampanijos, prie kurios lietuviai mezgėjai nebūtų prisidėję, ypatingai pinigais.

Įdomu. Kai daug Brazilijoje gyvenančių lietuvių mano grįžti į Lietuvą, lietuviai mezgėjai taipgi, ir didžiuodamiesi, kad Tarybų Lietuvoje bus galimybių išvystyti mezgimo industriją ir meną lygų esančiam kituose pasaulio kraštuose.

(2) Siuvėjai

Lietuvių siuvėjų iš Lietuvos į Braziliją privažiavo nemažai. Tačiau absoliutė dauguma paprasti kaimų siuvėjėliai, išmokę šiaip taip pasiūti kailiniukus, šiaip taip kaimiečiui suraukti šiokį tokį žiponuką bei kelnes. Be abejo, tokie siuvėjai, atvažiavę į miestą, negali girtis savo amatu. Norinti pelnyti adata duoną, turi išnaujo praktikuotis, kad sugebėtų pasiūti miesčioniškus kostiumus ir paltus. Šiems lietuviams siūvėjams prisiėjo Brazilijoje kasti grioviai, Cubatone tuneliai ir daug jų pakeitė amatą, išmokdami staliais, mechanikais..., o kiti dar ir šiandien tebėra juodadarbiais darbininkais.

Tiesa, nemažai iš lietuvos atvažiavo į Braziliją ir miesto siuvėjų — mokančių pasiūti drabužius taip, kaip mada reikalauja. Šie siuvėjai, ko-ne visi šiandien Brazilijoje turi savas siuvyklėles, kiti dar vis tebedirba pasistatę namie siuvamą mašiną ir imdami darbą iš miesto didesniųjų drabužių krautuvių bei siuvyklų. Taipgi, nemažai ir augančių Brazilijoje lietuvių jaunuolių pramoko ir mokinas šio amato pas savo tėvus siuvėjus, bei pažįstamus.

Norint pasakyti šį tą apie Brazilijos lietuvius siuvėjus, būtinai reikia priminti apie typiškus Bom Retyro priemiesčio lietuvius siuvėjus.

Tais laikais, kai letuviai pradėjo atvažiuoti į Braziliją, galima drąsiai sakyti, kad Brazilijoje tada buvo vos tik užsimezgusi didėliais kiekiais siuvimo industrija, arba kitaip pasakius— sistema standard.

Šitokias siuvyklas-dirbtuves išvystė Sao Paulyje daugiausiai Lenkijos išeiviai žydai, kurių ne vienas šiandien išsigimė į stambius drabužių siuvimo fabrikų savininkus.

Šiose dirbtuvėse siuvėjų amatas visai skirtingas, negu, kad siuvėjo, dirbančio su adatą ir biskutį su siuvama mašina. Šiose drabužių siuvimui dirbtuvėse, siuvėjai neima į rankas adatos, viską siuva mašina ir į dieną pagamina bent po keliolika kostiumų.

Be abejo, lietuviams siuvėjams šis darbas reikėjo išmokti Brazilijoje. Išmoko, iki šiol, šio darbo apie pusantro šimto lietuvių. Šių siuvėjų uždarbis, apie dešimt metų atgal, mažai kuo skyrėsi nuo švaraus darbo siuvėjų, dirbančių su adata. Tačiau, dėka atkakliai Bom Retyro siuvėjų kovai ir vieningumui, šiandien bomretiriečiai siuvėjai uždirba į mėnesį net po keliolika tūkstančių cruzeirų. Vienas šių žodžių autoriui pažįstamas siuvėjas, kiekvienas mėnuo mažiausiai uždirba po 13-15 tūkstančių. Tai yra, kelis syk daugiau, negu advokatas ir retas kuris inžinierius Brazilijoje tiek uždirba. Po šimtą bei po du šimtu cruzeirų į dieną, nėra to Bom Retyre siuvėjo, kad neuždirbtų.

Iš tikrųjų. Jeigu Brazilijoje juodadarbio darbininko uždarbis į mėnesį apie 500-600 cruzeirų, Bom Retyro siuvėjų uždarbis yra fantastiškai didelis. Kodėl? Išsikovoti bomretiriečiams siuvėjams tokie uždarbiai kainavo brangiai ir labai brangiai.

Buvo laikai, kai dirbtuvių savininkai neįsileisdavo į savo dirbtuvę jokio lietuvio, žydo, lenko ir ukrainiečio siuvėjo, kad dirbtuvėje nepadarytų maišto — neišeitų dirbtuvės darbininkai į streiką. Dirbtuvių savininkai buvo užsimoję išmokinti darbo palankius savininkams vyrukus. Tačiau išmesti iš dirbtuvių "m a i š t i ninkai" - siuvėjai veikė, organizavosi.... Retas kuris bomretirietis siuvėjas nėra užregistruotas politinėje policijoje, kaipo n e p a g e idaujamas asmuo kraštui. Daug bomretiriečių siuvėjų yra tupėje Brazilijos kalėjimuose už streikavimą. Ne vienas tapo išdeportuotas iš Brazilijos. Tačiau bomretiriečiai siuvėjai laimėjo ir laimi.

Be to, reikia pažymėti kad Bom Retyro siuvėjai vra pažangūs žmonės, ypatingai lietuviai. Daug kuom prisidėjo ir prisideda rėmime nukentėjusių nuo karo Tarvbų Sąjungoje. Nesigaili paaukoti tam tikslui tankiai, po vieną kitą šimtinę ir savo triūso — naktimis liuoslaikiu pasidarbuoti Rusų Sub-Komiteto siuvykloje siuvant drabužius Tarybų Sąjungoje nukentėjusiems nuo karo.

(3) Statybininkai

Buvo maždaug devynios valandos vakaro. Krautuvių vitrinos blizgėjo viena už kitą gražiau išstatytais daiktais. Į v a i r i aspalvių elektros lempučių, reklamuojant ką nors, mirgėjo pilnas miestas. Automobiliai asfaltuotomis gatvėmis slinko virtinėmis tai į vieną tai į kitą gatvės kryptį.

Naktis buvo graži. Tyku. Jokio vėjelio. Nors ir nesimatė dangaus aukštybėse žvaigždelių, bet buvo nei dušna, nei vėsu.

Mes, su draugu A, susitikę netyčia Sao Paulo didmiesčio pačioje širdyje — Avd. Sao Joao, — stovėjom ant plataus šaligatvio tik ką pasisveikinę ir pasakojome vienas kitam šį tą. Priešais mus skersai gatvę ant Avd. Ipiranga, palei tuo pačiu vardu buildingą žmonės brukosi veržtamiesi į viduj esantį kinofotografą, kiti išeidami į gatvę ir atsitolindami šaligatviais skydo. Mažestoniškas futuristinio styliaus tas minėtasis Ipirangos buildingas, tiesiomis linijomis stiebėsi į neišmatuojamas dangaus aukštybes. Šale jo kiti namukai nors ir kelių aukštų, išrodė mažyčiai ir silpni.

— Puikus pastatas! — žvilgterėjęs, į ko-ne skęstančius tamsoje viršutinius buildingo aukštus, pastebėjau draugui.

— Mano darbas — draugas pradėjo girtis — turiu visus braižinius ir jei kada tektų sugrįžti į Lietuvą, žūt-būt, stengčiaus bent vieną tokį pastatyti Kaune.

Draugas A statybininkas. Ne vieną Sao Paulo mieste milžiniškos statybos vadovaują visą darbą. Iškasa milžiniškus griovius fund a m e n t ams, sunarplioja gelžbetonui geležis, išlieja betonu kelių ir net kelioliko aukštų triobų griaučius, ir paskui nuo viršaus į apačią statybą užbaigia.

Įdomu. Draugas A atvažiavo iš Lietuvos jau keliolika metų atgal. Atvažiavo būdamas paprastu artoju. Tačiau dėka jo gagabumams, kuriuos statybos inžinieriai pastebėjo, šiandieną žinomas Sao Paulo statybos kompanijoms — gabiu statybininku. Bet niekas jo triūso neįvertina. Visą jo triusą pasisavina inžinieriai ir kompanijos.

Pažįstu ir kitą tokį pat gabų lietuvį statybininką, kuris taipgi didžiuojasi, kad turįs gražaus Sao Paulo hipodromo visus braižinius ir laukia progos parsivežti Lietuvon. Be abejo yra ir daugiau tokių lietuvių, bet neturiu progos kitų pažinti.

Šiaip prie statybos, ypatingai prie geležų betonui narpliojimo lietuvių Sao Paulyje dirba daug. Be to, lietuviai pažįstami prie statybos darbų gabiais karpenteriais ir yra statybininkų pageidaujami ir ieškomi.

Keliolika metų atgal, lietuviai Sao Paulyje prie statybos darbų nešiodavo plytas mūrininkams, kasdavo smėlį, maišydavo cementą, skaldydavo akmenis... Dabar, prie šių juodų darbų sunku užtikti bent vieną lietuvį — daugumas kvalifikuojasi. Tačiau negali girtis, nors ir kvalifikuoti, savo uždarbiais. Pavyzdžiui, patyrę karpenteriai, daugiau neuždirba 5-8 cruzeirių į valandą. Geležies betonui narpliotojai, taipgi tiek pat.

Kas blogiausia, kad prie statybos darbų dirbantieji gyvena toli nuo darbavičių. Darbe išbūna po dešimts ir daugiau valandų. Nuvažiuoti į darbą iš tolimų Sao Paulo priemiesčių užtrunka valandą kitą, parvažiuoti namo, tiek pat. Taip, kad statybos darbininkai liuoslaikio turi vos pailsėti. Gal tame ir priežastis, kad Sao Paulo statybos darbininkai mažiausiai organizuoti ir retai kada išstoja kovon už geresnį uždarbį. O jei algos statybininkams kyla, tai tik dėka, kad stinga toje darbo srityje darbininkų.

(4) Mechanikai ir k.

Šių žodžių autoriui 1928 metais teko dirbti vienoje dirbtuvėje Sao Paulyje, kurioje kartu dirbo nemažai tik ką atvažiavusių iš Lietuvos lietuvių. Bijodavom prisiartinti prie elektra sukamo motoro, bei jį įkinkyti (įjungti) darban. Siūlų verpimui mašinos ir šiaip visokios kitos išrodė komplikuotos, tarytum, tik dideli specialistai gali sugebėti jas išardyti, sustatyti ir nureguliuoti darbui. Bet štai! Praslinkus keliolikai metų, nevieną žinau tą patį lietuvį, su kuriais dirbau kadaise seniau kartu, šiandieną puikūs mechanikai,— drožia kai medį kietą plieną tekintuvais bei gręžia bormašinėmis ir obliuoja plaineriais. Retas kuris Brazilijoje lietuvis šiandieną nemoka įsivesti elektros laidus savo namukan bei butan.

Be to, nors ir nedaug, bet jau galima užtikti vieną kitą lietuvį dirbtuvėse meisterių. Žinoma, labai mažai. Tiesa, dar absoliutė Brazilijos lietuvių dauguma tebėra juodadarbiais darbininkais, bet diena iš dienos vis daugiau ir daugiau kvalifikuojasi.

Lietuvės moterys daugiausiai išmoko audėjomis tekstilės dirbtuvėse ir jose darbuojasi. Taipgi nemažai lietuvių moterų užsiima siuvimu siuvyklose. Jei kada seniau, kai tik ką buvo atvažiavusios iš Lietuvos, daugumas tarnavo pas pasiturinčius žmones tarnaitėmis namų ruošai, tai šiandien sunku užtikti, kad bent viena lietuvė tarnautų pas ponus. Daug lietuvaičių išmoko plaukų šukavimo amato ir viena kita įsispraudė, pasimokinusi vakarinėse mokyklose, į dirbtuvių raštines raštininkėmis.

Lietuvių šoferių taipgi yra keletas Sao Paulyje, kurie daugiausiai užsiima sunkvežimių vairavimu. Auto mechanikas taipgi galima užtikti vienas kitas.

J. Peroba

Kad Pažadėta Mainieriams Mėsos, tai Jie Dirbs

Logan County, Va. —1,-500 angliakasių buvo nutarę neiti darban, kol negaus mėsos. Samdytojai pasižadėjo parūpint mainieriams mėsos bent užkandžiui. Tuomet angliakasiai pakeitė savo tarimą ir sutiko dirbti.

PROF. LASKI SAKO, RUOŠIAMASI NAUJAM KARUI

Princetono Universitete, N. J., kalbėdamas, Harold J. Laski, Anglijos Darbo Partijos vadas, teigė, kad "pasaulis ruošiamas karui," nors įvairių šalių politikai bažijasi, kad jie "trokštą taikos."

Nepaprasta programa penkių žymiųjų artistų Rusų, Baltarusių ir Ukrainų Dainose-muzikoj:

NADINE RAY, Soprano
STEPAN KOZAKEVICH, Baritonas
ZINAIDA ALVERS, Mezzo-Soprano
ILYA TAMARIN, Tenoras
ANTIN RUDNITSKY, Pianistas-Kompozitorius

RENGIA AMERIKOS RUSŲ BROLIŠKA DRAUGIJA, I. W. O.

PHILADELPHIA, PA.
Šeštadienį, Spalių 19, 8 P. M.
FLEISHER AUDITORIUM, Broad ir Pine Streets.
Įžanga: $2.25; $1.75; $1.20, įimant taksus.

* * *

BALTIMORE, MD.
Sekmadienį, Spalių 20, 8:30 P. M.
THE LYRIC THEATRE
Įžanga: $3.62; $3.02; $2.41; $1.81; $1.21, įimant taksus.
Rengia Jungtinis Baltimorės Komitetas dėl Medikalės Paramos Sovietų Sąjungai.

* * *

BINGHAMTON, N. Y.
Penktadienį, Spalių 25, 7:30 P. M.
CENTRAL HIGH SCHOOL AUDITORIUM, Main Street
Įžanga: $1.00, įimant taksus.
Rengia Amerikos Slavų Broliškos Pagalbos Komitetas.

* * *

ERIE, PA.
Šeštadienį, Spalių 26, 7:30 P. M.
STRONG VINCENT HIGH SCHOOL AUDITORIUM, West 8th St.
Įžanga: $2.00; $1.50; $1.00, įimant taksus.
Rengia Amerikos Rusų Broliška Draugija, I. W. O. Kuopa 3018.

Dienraščio LAISVĖS VAJUS

GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Užtikrinkim Dienraščiui Laisvei Apskritų Metų Gyvavimą. Sukelkime biudžetą iš $32,500 per tris mėnesius, tai bus pusei metų reikalinga suma. O kita pusė — $32,500 — ateis reguliarėm įplaukom per sekamus devynius mėnesius. Laisvės išleidimas metams kainuoja $65,000.

LAISVĖS VAJUS PRASIDĖS

Spalių 1 diena ir tęsis iki sausio 1-mos dienos, 1947.

Per tuos tris mėnesius turime gauti įplaukų sekamai:

$20,000 UŽ PRENUMERATAS

$10,000 PRAMOGOMIS IR AUKOMIS.

$2,500 LAISVĖS BENDROVĖS ŠĖRAIS.

Kiekviena kolonija, didelė ar maža, turi rimtai darbuotis, kad išpildyti savo nusistatytą kvotą gavimui Laisvei naujų skaitytojų ir sukėlimui fondo parengimais, aukomis ir šėrais.

Dabar Laisvės prenumerata metams yra $6.50 ir pusei metų $3.50. Po vajaus **Laisvės prenumerata bus pakelta iki $7.00 metams. Brooklyne $8 metams.**

Kurie naujai užsisakys Laisvę arba atsinaujins prenumeratą laike vajaus gaus žemesne kaina. Žinokite jog po naujų metų Laisvės kaina bus pakelta.

Už prenumeratas, taip pat už aukas, pramogų uždarbius ir šėrus krediuosime tik tada, kai gausime pinigus.

KONTESTANTAM PREMIJOS

Sekančiqs premijos bei dovanos yra skiriamos kontestantams, pasižymėjusiems gavimu naujų skaitytojų:

1-ma $75; 2-ra $50; 3-čia $30; 4-ta $25; 5-ta $20; 6-ta $17.50; 7-ta $15. 8-ta $12; 9-ta $10 ir 10-ta $5.

Tuojau stokite į vajų ir gaukite vieną iš aukščiau nurodytų dovanų. Tuom pat kartu pasižymėkite garbingu apšvietos platinimo darbu.

Stokite į eilę su didelės garbės užsitarnavusiais vyrais ir moterimis, dirbančiais Laisvės platinimui per daugelį metų.

Tuojau užsiregistruokite į kontestą, tuojau reikalaukite vajui reikalingos medžiagos.

Visų Laisvės skaitytojų prašome padėti savo kolonijos vajininkams. Padėkite jiems gaudami nors po vieną naują skaitytoją ir pervesdami punktus savo vajininkams.

Tuojau ruoškite parengimui, kalbinkite žmones pirkti Laisvės bend. šėrus ir rinkite aukas į Laisvės apskritų metų fondą. Tuomi padėsite savo vajininkams laimėti premijas.

Pirkdami čekius ar money-orders rašykite tik LAISVĖ. Nereikia rašyti Lithuanian Daily. Užtenka tik vieno vardo — LAISVĖ. Adresuokite:

LAISVĖ

427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y.

Jonas Kaškaitis.

Per Teksų ir Kalifornijos Kraštą

(Kelionės Įspūdžiai)

(Tąsa)

Važiuojam namų link. Gi štai ir avių būrelis. Bet tokios jau jos atrodo mizernos, apšepę, purvinai gelsvos ar rusvos spalvos. Vilnos susiraitę, suskretę. Ir kur jos, tos nabagėlės, gali čia sau maisto rast? Žiūrėk, baksi snukeliais tarp šiurkščių, sausų, kietų šnapšlynų ir dagių bruzgynų...

Grįžom su visa manta namo. Baimė jau man kiek išdulo, bet aš turėjau Fredui ir Lujizei persakyt savo baisius prityrimus ir prietykius. Ir turėjo jie juoko iš miestiečio žalioko... nepratusio prie griežtų teksiškės gamtos reiškinių.

Pavalgėm pietų. Nagi dabar imsim ir pasižiūrėsim, ar gardžios tos kaktusinės kriaušės, dagiosios kriaušės. Senutė Lujizė pripratusiais piršteliais suėmė vieną pabraukė, patrynė kieme į smėlį. — Še, — sako, — imk dabar, pjauk ir ragauk. Paragavau. Keistas koks vandenėtas, truputį aitrus skonis. Gal kai jos pilnai prisirpę, esti ir gardesnės, bet, kai dabar, tai nieko tokio.

Vis dėlto, kažkokio smalsumo padilgintas, aš ir pats bandžiau taipo pat padaryt, kaip ir Lujizė. Bet pajutau, kad man pirštus duria. Nieko nesimato, o duria. Kai pabrauki pirštą ar kur spusteli, tai labiau ir durstelia. Nusiėmęs akinius, plikom akim bandžiau įžiūrėt odoje įstrigusius dagelius. Gal porą ir iškrapščiau, bet kitur bent keliose vietose vis kiek daigė ir niežėjo bent kelias dienas. Buvo dar maišely kelios tokios netikusios kriaušelės, tai aš jas ir išmečiau, kad mažiau būtų bėdos.

Saulė, šilta, gražu. Bet šilta perdaug, net trošku, net tvanku. Norėjos dar pereit per visą kiemą ir apžiūrėt galvijų dienadaržį, tvartelius, bet aš jau susidraudžiau. Vely ne. O tai dar apipuls mane kokie vabalai. Ir taip jau pakanka. Atsiguliau priekiniam kambarėly ant aslos, pirma kniūbšėias, paskaičiau "Laisvę", paskui aukštielninkas, dar kiek skaičiau, ir apėmė mane sunkumas. Ir pradėjau snūduriuot. Gal kiek ir prisnūdau. Ir gerai padariau. Tai bent kiek padėjo man atsigaut nuo tų visų šiandiena įgytų šiurpių įspūdžių.

★

Užėjus vakaro santėmiui, užžiebus kaitrią tvaikią žibalinę lempą, atvažiavo du vyresnieji Irvino broliai. Pats vyresnysis Hugo, gal kokių 50 metų, raudonas, stambus, griežtai nutašytu smakru ir pliku viršugalviu. Tai jis turi tą nepaprastai gražią dukterį, ištekėjusią už pridarno bernaičio Justono mieste. Bet jis pats netoks jau gražuolis. Tur būt, jo moteris nešpėtna, bet jos čia nebuvo, tai aš ir negalėjau išspręst, kur jo duktė gavo tą žavėjantį gražumėlį.

Kitas Fredo sūnus, Alvinas, kiek jaunesnis už Hugo, atsivežė ir du sūnu ir žmoną. Jis pats taip sau, bet žmona ir visai žvitri moterukė. Pasakojo jie visi daugybę įdomybių ir prietykių iš savo ūkiškojo prityrimo. Alvino sūnai — ramūs, tykūs, kuklūs vaikiai buvom atsilankę, jinai buvo gal 12 metelių, lininiais plaukais ir lino žiedų mėlynom akelėm.

Pasisveikinom, pasibučiavom. Net pravirko mergaitė iš susijaudinimo. Su ja maniškė laikotarpiais susirašinėja jau nuo seno. Tuoj užkaitė bulvių, dar ką ten pataisė, pačiškino iš šaldytuvo išėmusi mėsos. Sėdom ir pasistiprinom, kiek pasikalbėjom. Bet ji ir vėl išėjo į krautuvę. Žadėjo sugrįžt apie 5 val.

Gerai, puiku. Tai mudu ir vieni nebebijosime būt namie. Viską gerai iššiūrėjom, pavaikštinėjom po kiemą, po didoką daržą. Dideli riešutmedžiai, figos, kriaušės, armėniškos slyvos. Matyt ir daržovių lysvės. Vandenį pumpuoja vėjo varomoji pumpa, siurblys. Vanduo pravestas per visą namą. Yra šaltas ir karštas vanduo. Ir vietos namie, kiek nori. Penki kambariai — o tik viena gyventoja. Tai čia bus galima patogiau paviešėt. Tai čia mes ir pasižmonėjom ištisą savaitę.

(Bus daugiau)

nėliai. O jų motina pasiskundė labai sunkiai persirgusi dėmėtąja šiltine — **"typhus fever"**, prieš trejetą mėnesių. Įkandęs ją koks vabaliukas, kokia erkė, matyt, pirma to pati tos ligos perais apkrėsta. Na, ir už kokios savaitės suėmė ją liga. Visą gražiai kūną, girdi, nubėrė skaudžiais raudonais spuogais. Šaltis ir karštis purtę bent dvi savaites. Buvusi ji net be sąmonės porą dienų. Šiaip taip atsipeikėjo, bet, girdi, ir pusės sveikatos nebeliko. Jėgų visai nėra. Dirbt ką menkai tepajėgia, tuoj privargsta...

Žiūriu aš į išblyškusį Alvinienės veidą, klausaus jos ligos pasakojimo ir sau galvon imuos: atsargiau, Jonuk, su tais vabalais, atsargiau su vabždžiais, o ne, tai jie ir tave sukandžios... Deja, ir sukandžiojo, ir dar ir kaip!.... Tik ant rytojaus pradėjau tai pasijust, —ir prisikenčiau keletą savaičių...

Svečiai atsisveikino. Nuėjom gult. Ant rytojaus, pirmadienio rytą, tuoj po pusryčių ir išsirengėm važiuot vėl kiton vieton, kitų žmonos giminių aplankyt. Šiuo kartu nebuvo gaila apleist šį iš paviršiaus ramų kampelį. Netaip, kaip Berklėrę, kuriame apsiėjau be žymesnių prietykių. Ne. Tegul sau stovi ramiai Džiletė, bet aš jau jos lankyt daugiau nebenorėčiau. Ilgai aš ją minėsiu ir, deja, nemaloniai...

Atsisveikinom, išsibučiavom su seneliais Fredu ir Lujize, susikrovėm lagaminą ir latatai. Irvinas mudu veža į Jorktauno miestelį (Yorktown). Ten gyvena mano žmonos seserėčia Hilda Stefanaitė, žmonos vienos sesers duktė. Kelias nebuvo labai tolimas, regis, kokios 35 mylios. Diena buvo apsiniaukusi, labai šutino, bet nelijo. Be didelių įdomybių pasiekėm tą Jorktauno miestelį. Jame trejetą kartų esu pirmiau buvęs.

Gi štai ir namukas. Atrodo jau ir gan neblogai. Gatvės nors ir negrįstos, be šaligatvių, bet matos sodybėlių gana jaukių. Graži baltai nutapyta kuolelių tvora. Žolė rūpestingai nupjauta. Daug aplink namus gėlių ir nemažų vaismedžių.

Iškrovėm, sunešėm ant gonkelių visus čemodanus, skambinam: durys atsidarė, ir senyva žilaplaukė moteris pasakė, kad šeimininkės, panelės Hildos Stefanaitės namie nėra. Ji dirbanti keptuvėj, pyragaičių krautuvėj. Neužilgo grįšianti pietų. Ji pati čia turinti du kambariuku, esanti siuvėja. Prašom į vidų.

Gerai, dėkui. Suėjom, apsidairėm. Irvinas išsiskubino atgal namo, nes, mat, ant jo rankų farmelės priežiūra. Maniškė ir jam dosniai įglaudė delnan keletą popierinių, tai išvažiavo labai patenkintas ir smagus.

Hildos gūžtelė tėvų palikta. Tėvas, pažinau, buvo laiškanešys, geras, simpatiškas žmogus. Mirė širdies liga. Už keleto metų mirė ir motina. Motina buvusi labai jau taupi ir šykšti. Gal dėlto ir abi jos dukterys neturi geros sveikatos. Hilda tebėra senmergė, jau apie 37 metus. Truputį už ją vyresnė Viola ištekėjo už pasiturinčio farmerio Augusto Stančiaus. Taip ir yra: **"Stanchos"**, Stančius —jo pavardė. Be abejo, lietuviško paėjimo, bet apie tai tegul bus vėliau.

Perėjom abu su žmona per visus kambarius. Penki kambariai. Visur švara ir tvarka. Paprastai, be prabangos, bet patogiai įsirengta. Ant sienos priekiniam kambary kabo padidinti maniškės tėvų atvaizdai. Keletas šiaip paveikslėlių, gamtovaizdžių. Ir elektra ir telefonas ir radijukas, — visa civilizacija. Ir elektrinis didelis šaldytuvas virtuvėj, baltutis, gražus. Pažiūrėjom: netuščias ir viduj. Gyvent čia galima, mirktelėjau maniškei.

Brakšt durys, ir įeina lengvutėliai apsivilkusi perkelio suknele, šviesiaplaukė, apsiblaususio veidelio namų šeimininkė Hilda. Prieš 25 metus, kai pas jos tėve-

HARTFORD, CONN.

Spalių 1 dieną, po ilgos ir sunkios ligos pasimirė Antanas Dagilius, 57 metų amžiaus. Spalių 3 d. buvo palaidotas Rose Hill Memorial Park, Rocky Hill. Tai labai graži vieta kapinynui.

Velionis A. Dagilius nepriklausė nei prie vienos lietuvių organizacijos ir todėl jo sesuo turėjo dikčiai keblumo, kol susirado grabnešius. Tai yra klaidingas kai kurių žmonių nusistatymas neprigulėti nei prie jokios lietuviškos draugystės.

Antanas buvo labai draugiškas ir pažangus žmogus, bet aktyviai organizacijų veikloj nedalyvaudavo. Palaidotas su protestonų kunigo pamaldomis. Gyvas būdamas velionis niekados nelankydavo bažnyčių ir jokiai religijai netikėjo.

Paliko nuliūdime savo seserį C. Douglas ir 3 seservaikius. Po laidotuvių velionio sesutė visus dalyvius pakvietė pas save ir skaniai visus pavaišino.

Antanas buvo dar nevedęs.

Negalima nepaminėti dar poros gerų draugų, kurie jau išsiskyrė iš gyvųjų tarpo, kad ir suvėluotai, betgi vis paminėsim.

Rugpjūčio 26 d. staigiai pasimirė Juozas Didškus. Rugpjūčio 30 d. tapo palaidotas New Havene, Beaverdale Memorial Park kapinėse. Tenai gyvena velionio brolis Antanas.

Velionis Juozas buvo draugiškas žmogus. Dalyvaudavo pas visus — katalikus ir pažangiuosius ir jų parengimus lankydavo. Turėdavo daug draugų. Gaila, kad velionis negalėjo būti pašarvotas Hartforde, daug jo draugų negalėjo atlankyti jo šermenis. Juozas priklausė prie Lietuvių Amer. Piliečių Kliubo ir prie SLA.

Velionis turėjo virš 50 metų amžiaus ir dar buvo nevedęs.

Liepos 31 dieną pasimirė Mikolas Bingelis (Bingell). Bingelis per daugelį metų sirgo plaučių liga. Ir kelis metus praleido sanatorijose besigydydamas. Taigi ir mirė Norwich Sanatorijoj. Neturėjo jokių giminių ir nepriklausė prie lietuviškų organizacijų, tai velionio šermenys beveik niekam nebuvo žinomos, nes miestas turėjo užmokėti jo laidotuves. Rugpjūčio 2 d. buvo palaidotas be jokių ceremonijų Zion Street kapinėse.

Velionis buvo susipratęs žmogus ir visados mėgdavo skaityti Laisvę ir kitus darbininkiškus laikraščius. Turėdamas silpną sveikatą, dr-gas Bingelis mažai tegalėjo dalyvauti progresyvių judėjime, bet dvasiniai visados stovėdavo su progresu ir darbininkų klase. Vienas jo draugas dar velioniui būnant gyvam, sugrąžino jam $5 skolą ir prašė, kad aš jam priduočiau tuos pinigus. Bet velionis sirgdamas tų pinigų negalėjo suvartoti, tai prašė manęs palaikyti ant toliau. Kadangi jis labai mylėjo mūsų dienraštį Laisvę, taigi aš paaukoju dėl Laisvės tuos $5.

Velionis buvo apie 53 metų amžiaus. Į šią šalį atvyko per Kanadą prieš pirmą pasaulinį karą. Gaila, kad nežinau, iš kur paeina iš Lietuvos.

Lai jums, draugai, būna minkšta gulėti šaltoje Dėdės Samo žemelėje. Mes, gyvi likę, varysime pirmyn liaudies progreso pradėtą vagą. Ir žiūrėsime, kad paliktume pasaulį smagesnį ir linksmesnį žmonijai gyventi, negu kad mes atradome arba kokį dabar kad turime.

W. Brazauskas.

Šiauliai 1950 Metais

Rašo **A. Auksutis**

(Pasigalbėjimas su Šiaulių miesto architektu)

— Šiauliai atsistato, — pareiškė architektas Budreika ir savo žodžius parėmė konkrečiais faktais, skaičiais ir projektinių pastatų piešiniais.

— Šiandien šiauliečiai, kaipo vieno beveik visiškai sugriauto miesto gyventojai, gyvena dar susispaudę. 1950 metais kiekvienam miesto gyventojui jau bus skiriama 9 m2 gyvenamojo ploto. Šiauliai penkmečio pabaigoje išaugs į miestą, turintį 238,000 m2 gyvenamojo ploto. 1947 metais gyvenamojo ploto dydis išaugs du kartu.

Vykdant naują pastatų statybą mes žiūrime į gražų ir skoningą miesto išplanavimą.

—Koks maždaug bus bendras miesto vaizdas 1950 metais?

Šiauliai po penkmečio bus kultūrinis tarybinis miestas. Pas mus veiks vandentiekis, visos vidurinės ir pradžios mokyklos turės savo rūmus, o taip pat ir moksleivių bendrabučio rūmus. Atvykstančiųjų į Šiaulius patogumui bus didelis moderninis viešbutis Vilniaus gatvėje.

Veiks tarpmiestinio susisiekimo autobusų stotys, o miesto geležinkelio stoties naujasis pastatas per parą galės aptarnauti daugiau, kaip 1000 keleivių. 1950 metais Šiaulių miesto gyventojai turės viską: ligoninę, polikliniką, pirtį ir tt.

Mieste bus keli gražiai įrengti skvėrai ir poilsio aikštelės.

Reikia neužmiršti ir būsimojo poilsio — kultūros parko, kuris bus įrengtas miesto plote, einančiame tarp Aušros alėjos, Maironio, Žemaitės, Palangos ir Vaisių gatvių. Parkas užims 29 ha ir jame bus visa eilė įrengimų, k. a. vasaros teatro aikštė, aikštelės šokiams, sportui, vandens baseinas ir t.t.

1950 metais Šiauliai išaugs į gražųjį ir kultūringą miestą, tarybinio darbo žmogaus iškeltą iš karo griuvėsių.

CHIANGAS MOBILIZUOJA VISAS JĖGAS PRIEŠ KOMUNISTUS

Nanking, spal. 10. —Chinijos valdovas Chiang Kai-shek panaujino visuotiną verstiną rekrutavimą karui prieš chinų komunistus. Jis pertrauksiąs bet kokias derybas su chinų komunistais. Amerikonai tarpininkai taipgi jau būsią nereikalingi Chiang Kai-shekui.

PLEČIAMA UKMERGĖS SKERDYKLA

Ukmergė. — Ukmergės skerdyklos dirbantieji, norėdami geriau aptarnauti miesto visuomenę, pradėjo vykdyti skerdyklos praplėtimo darbus. Pati skerdykla yra atremontuota ir užlaikoma švariai bei higieniškai.

Šiuo metu yra vykdomas skerdyklos sandėlių praplėtimas. Statomi nauji sandėliai paukščiams ir gyvuliams laikyti.

NAUJI KADRAI GAMYKLAI

Vilnius. — Šitais metais 170 jaunuolių baigė amatų mokyklą Nr. 2. Tai daugumoje įvairių specialybių kvalifikuoti darbininkai. Visi jie stojo dirbti į gamyklą "Elektritas". Gamyklos vadovybė iš anksto pasirūpino naujojo darbininkų papildymo sutikimu. Darbininkų laukė paskirtos staklės cechuose, gražiai sutvarkyti kambariai bendrabutyje. Kiekvienas darbininkas gavo naujų drabužių ir avalynės.

Anglijoj įvesta griežta slaptybė atominiuose tyrinėjimuose.

CLEVELAND, OHIO

DR. I. E. LEVY
OPTOMETRIST
Tik dabar sugrįžo iš Armijos ir atsidarė ofisą po antrašu:
7917 ST. CLAIR AVE..
(Arti Yale Theatre)
CLEVELAND 3, OHIO.
Telefonas: Express 1244.
Egzaminuoja akis, prirenka akinius ir išrašo receptus. Taipgi taiso ir pritaiko akinius.

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
TEL. EVERGREEN 8-9770

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Kampas Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklyne
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
459 GRAND ST. (Skersai nuo Republic Teatro)
BROOKLYN, N. Y. Telefonas EV. 4-8698

FIRE HOUSE INN
John Baron Savininkas
25 East Marie St. Hicksville, L. I., N. Y.
Meldžiame užeiti pas Baroną, nes ten rasite gerą Joną, kuris duos jums šnapso, vyno ir alaus. Prie to, čia yra skanūs užkandžiai ir bendrai linksma atmosfera.
Yra vieta automobiliam pasiparkyti ir svetainė pokilims.

RONKONKOMA 8634

TELEPHONE STAGG 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

Lietuvių Kūro Kompanija
Nelaukite, iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto, nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.
Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turi Oil Burners. Kūro Reikalu prašome kreiptis
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

Iš Sovietinės Ukrainos Delegatų ir Dainininkų Koncerto ir Pasveikinimo

Rugsėjo 29 d. Chicagos ukrainiečių koncertas įvyko Amalgameitų Center, 333 So. Ashland ave. Ten buvo labai įspūdingas ir iškilmingas apvaikščiojimas - pagerbimas trijų delegatų ir dviejų žymių Ukrainos Operos dainininkų, kurie tik ką atvyko iš Sovietinės Ukrainos.

Atidarė programą Ukrainiečių Choras, sugiedodamas Amerikos ir Ukrainos himnus.

Pirmiausiai Illinois valstijos Demokratų Partijos pirmininkas pasakė reikšmingą ir trumpą prakalbą, ragindamas visus balsuoti už pažangius demokratus kongresmanus, kurie palaiko buvusio prezidento F. D. Roosevelto ir Naujos Dalybos programą. Jis ragino neklausyti jokių melų ir šmeižtų republikonų partijos, kuri visus geresnius bilius pagerinimui darbininkų būklės laiko ant lentynų. Be to, juos visai sudarkė arba atmetė, vesdami mūsų šalį pražūtin.

Antras kalbėtojas buvo, tai pirmininkas **Gerų Santykių su Sovietais Organizacijos.** Jis sakė, kad mums reikia veikti ir budėti kiekvieną valandą prieš karo kurstytojus ir jiems panašius izoliacininkus, nes fašizmas dar yra gyvas ir plečia savo šaknis sparčiai.

Po jų kalbėjo Sovietinės Ukrainos delegatai, visuomenininkai, rašytojai, profesoriai ir poetai: **Semion Stefanik, Andrei Maliska ir Luka Palamarcuk.** Jie kalbėjo Sovietinės Ukrainos žmonių vardu ir širdingai sveikino visus Amerikoj gyvenančius savo tautiečius ir susirinkusius (svetainė buvo veik pilnutėlė). Trumpai nurodinėjo pabrėždami tas neapsakomas kančias ir vargus, kuriuos turėjo perkentėti karo ir vokiečių okupacijos laikais.

4,000,000 vien ukrainiečių tikrai narsių sūnų ir dukterų vieningai su kaimyninėmis respublikomis išvarė vokiečius iš savo tėvynės. Jie karštai kovojo iki galutinai sunaikino tuos amžinus priešus. Be to, netik 5 metams padarytą drg. J. Stalino planą įvykdo, bet ir tikisi dar greičiau atstatyti tuos 71,000 sunaikintus puikius pastatus, kaip kad jie buvo iki 1939 m. Taipgi jie žymėjo, kad dar **puikiau atstatys tą savo didelę suvienytą Sovietinę Ukrainą.** Tam tikruose rūmuose, knygynuose ir archyvuose galės likusieji tautiečiai ir ateiviai surasti visų įvykių rekordus ir garbingai apgailėti tuos žuvusius didvyrius, kurie mirė ne tik dėl savo tėvynės laisvės, netik Europoje gyvenančius žmones gindami, bet ir už Amerikoj gyvenančius brolius ir sesutes.

Jie sakė, kad jie nenori kito karo, bet jei kas pirmutinis pasikėsintų ant jų laisvės, tai jie gintųsi ir net mirtų už tą laisvę, kurią jiems davė sovietinė sistema.

Kaslink Graikijos, Sovietinė Ukraina nieko daugiau neturi, kaip tik yra priešinga graikų monarchijai ir fašistų lizdui. Jie tikisi, kad graikai patys išsikovos sau demokratišką valdžią.

"Nors didžioji Sov. Ukrainos populiacija ir siekia virš 40,000,000, bet nenorime **atskiros federacijos,"** pabėržė kalbėtojai. Toliau sakė: "Mes norime būti vieningi ir broliški ne tik su kaimynin. r e s publikomis, bet su visu pasauliu. **Norime sėdėti prie vieno stalo, kaip sėdėjo jūsų gerbiamas velionis F. D. Rooseveltas ir mūsų Stalinas."**

Tuos žodžius dar nebaigus sakyti, publika kaip griaustinis pradėjo ploti ir per keletą minutų vedėjas negalėjo gauti balso. Nors jis aiškino, kad antra dalis programos turi tęstis ir po trumpos pertraukos garsieji Sov. Ukrainos Operos dainininkai dainuos.

Zoja Haidai pasirodė ant scenos sudainuodama tris naujas kariškas daineles, parašytas Andrei Maliska, svečio delegato. Daineles, kurias ji dainavo karo frontuose Amerikos ir Sovietų armijoms, už tai ji buvo apdovanota Stalino ordenu.

Antras dainininkas, Ivan Potorzinski, taipgi sudainavo kelias daineles. Abiejų balsai nepaprastai išlavinti, dideli, bet švelnūs, malonūs. Publika neleido juos nuo estrados.

Po koncerto visus atsilankiusius užkvietė ant arbatos. Man buvo daug malonumo su jais susipažinti ir vėliau parašysiu apie pasikalbėjimą su jais.

Matote, buvau įgaliotas pakviesti juos padainuoti mums ant "Vilnies" koncerto, kuris įvyks Sokol Hall lapkričio 17 d. Jei jie būtų šioj šalyje, su mielu noru sutiktų, bet kol kas jiems yra laikas apsi ežiuotas. Jie gali būti tik iki spalio 20 d. Paskui jie turės būti savo tėvynėje atidarymui šio sezono operos.

J. P. B.

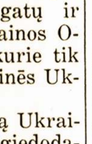

Ramінančioji jo šiluma palengvina kankynę

STRĖNŲ GĖLOS

- Prisidėk prie milionų tų, kurie prisiekauja Johnson's NUGAROS PLASTERIU — pagamintu taip, kad greit palengvintų nugaros skausmus. Daktarų išbandymai šimtams žmonių įrodo, kad jis **patarnauja!**
- Vartojant šį plasterį, tai lyg naudoti kaitinamąją paduškaitę pačiame jūsų darbe. Švelnūs vaistai suždina kraujo aplinktaką. ŠILDO jums nugarą, atliuosuoja skausmą ir sustingimą. Jis švarus. Jo jėga tęsiasi kelias dienas.
- Johnson's NUGAROS PLASTERIS sauzo nuo užsišaldymo. Pastiprina raumenis, duoda atramos pačioj skaudamoj vietoj. Jį gamina Johnson & Johnson — vardas, kuris reiškė kokybę per 50 metų. Visose vaistinėse.

REIKALAVIMAI

Reikalinga moteris prie namų ruošos (darbo). Moteris norėdama turėti puikų pragyvenimą ir gerą mokestį lai atsišaukia. Gali atsišaukti, kad ir iš toliau, aš su automobiliu parsivešiu. Eliz. Bekampienė,
502 Chapel Ave., Merchantville, N. J.
Telefonas Merchantville, 8-1082.
(227-232)

VITAMINŲ SANDĖLIS

Pirkdamas iš mūs Vitaminus Wholesale kaina po tūkstantį ant sykio ne ti apsaugosi kūną nuo slogų ir kitų kvarabų, bet ir sutaupysi namažą dal ir pinigų. Tik pagalvok ir nieko nelaukdamas pasirūpink siųsti užsakymą šiandien, kol dar nepervėlu.

1. Balanced Brand Vita-O-Minera Tablets kaipo (multiple vitamins and minerals) susideda iš 12-kos Vitaminų i 6-šių mineralų. Užtenka tik trijų tabletėlių į dieną. Naudinga yra vartoti kiekvienam, per apskritus metus, dėl sustiprinimo viso kūno audinių. 100 Tabletėlių $2.00, už 1000 $10.00. Pašto išlaidas mes apmokame.

2. Balanced Brand Veg. Broth. Jeigu atsibodo jums kava gerti arba jautiesi visados nervuotas ir erzus tai be atidėliojimo tuojaus pradėk vartoti Veg. Broth, kuri yra sudaryta iš 10-ties įvairių daržovių, į miltelių pavydalą, sveika ir skani yra dėl kiekvieno, seno ar jauno, taipgi tinkama yra vartoti per apskritus metus. Iš Veg. Broth galima padaryti skanią greivę prie mėsos. Tad jeigu brangini savo sveikatą ir nesijauti 100% sveikas ir gyvas tuojaus pasirūpink įsigyti ir po kiekvienu valgiu gerk vietoje kavos. 5 svarų jumbo can, kurio užtenka per visus metus su prisiuntimu tik $5.50.

3. Balanced Brand Vitamin A, D, ir E Tabletėlės naudinga yra kiekvienam, ypatingai tiems, kurie tankiai slogas pagauna, žiemą arba vasarą. Taipgi geraį yra dėl sutvirtinimo akių. 500 Tabs. $5.00; 1000 Tabs. tik $8.50.

4. Balanced Brand Vitamin & Mineral Tablets, susideda iš 8-nių Vitaminų, ir 3-jų Mineralų, 6 tabletėlės į dieną, už 1000 tik $6.00.

5. Balanced Brand Garlic & Parsley Tablets, turintiems Aukštą kraujo spaudimą, 1000 tabletėlių tik $3.40. Pašto išlaidas mes apmokame.

6. Balanced Brand Vitamin E Wheat Germ Oil; Vartok jeigu turi atbukusį protavimą arba neveiklius lytiškus organus; už 16 oz. bonką (pint), tik $7.75, Qt. $12.75.

Vitaminus siunčiame paštu į visus kitus miestus ir apmokame pašto išlaidas.

WONDER LIVE FOUNDATION
6164B—Metro Sta., Dept. C, Los Angeles 55, Calif.

Anglai Primena, kad Amerika Nesugrąžino Skolintų Steikų

London. — Amerika dar nesugrąžino steikų, kuriuos pasiskolino iš Anglijos, kaip priminė anglų maisto ministras John Strachey. Todėl negalį būti kalbos, kad Anglija dar skolintų Amerikai mėsos.

Verta Pakartot
ir pakartoja KRIENAS

Draugas Kapsukas buvo griežtas bolševikas, aštrus kritikas atskirų klaidų atveju to ar kito draugo tarpe, tačiau toji jo kritika buvo draugiška, pamokinanti, pataisanti, padedanti geriau atlikti uždavinius.

R. Šarmaitis.

Kokio Meno Liaudis Pageidauja

Liaudis nori dvasinio toniko, stiprylo, kad ant rytojaus galėtų eit į darbą pakelta energija ir džiugiu pasitikėjimu savimi ir savo gabumais, nušvitusiu protu.

Jonas Kaškaitis.

Reumatiški Skausmai

Deksnio Galinga Mostis, sudarytu iš daug skirtingų elementų, turi savyje galingą šilimą. Šildydama galingai, ištarpins Reumatiškus skausmus, rankų, kojų skaudėjimą ir tirpimą, dieglius, šaltį. Daugumui žmonių pagelbėjo ir tamstai pagelbės. Nelauk ilgiaus, ale tuojaus įsigyk DEKENS OINTMENT, arba rašykite į dirbtuvę. Kaina 2-oz $1.00; 4-oz. $2.00. Ekstra didelė dėžė 16-oz $5.00.

DEKEN'S OINTMENT CO.
P. O. Box 666, Newark 1, N. J.

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius.

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8842

National Maritime Unijai (CIO) užstreikavus Great Lakes laivus, vieno laivo virėjai atidarė valgyklą United Auto Workers (CIO) Lokalo 600-nio patalpose, Detroite. Cecil Brown lupa bulves, o Fred Butler ragauja sriubą. Virtuvė valgydino 150 streikierių kas dieną.

Atstatymo Tempai

Rašo J. Petrauskas

Jeigu kas nors dabar pateks į Klaipėdą nematęs pajūrio miesto porą mėnesių, nepaprastai nustebs jo pakitėjusia išvaizda. Turgavietės vietoje, kur riogsojo sugriuvusios halės sienos, dabar stovi tvarkingai sukrautų plytų štabeliai, ant kurių su balta kreida padaryti ryškūs iš tolo matomi ženklai, kad plytos yra suskaičiuotos, priimtos ir užrašytos. Toliau, dešiniajam Dangės krante, į kairę ir į dešinę nuo Biržos tilto vaizdas lygiai toks pats.

Ir kyla staiga klausimas — kur yra viso to paslaptis, kad per tokį trumpą laikotarpį (o nepraėjo dar ir dviejų mėnesių) pranyktų aukšti degėsiais apsvilę namai, o jų vieton prieš akis atsivėrė plati aikštė su tvarkingai sudėtų plytų štabeliais.

Paklausiau praeivį:

— Kaip čia atsitiko, kad taip greitai pranyko didžiuliai griuvėsiai?

Klaipėdietis taip pat nustebo mano netikėtu ir jam atrodančiu keistu klausimu.

— Ar tamsta nežinai? Juk čia dirbame mes, Klaipėdos darbo žmonės. Tai atstatymo talkų rezultatai...

★

Pradžia buvo gegužės mėnesio 4 dieną elektrinėje. Darbininkų kolektyvas iškėlė klausimą apie savo dalyvavimą miesto atstatyme. Kalbėjo inžinieriai, meisteriai ir darbininkai. Visų kalbos buvo apie tai, kad turime įsijungti į miesto atstatymo darbus.

— Pasibaigus darbui įmonėje, mes įsipareigojam dalyvauti miesto atstatymo talkose ir atidirbti po 50 valandų. Mes kviečiame visų Klaipėdos miesto darbininkų kolektyvus atsiliepti į mūsų pasiūlymą ir stoti prie miesto atstatymo darbų.

Suskambėjo įmonėse ir įstaigose telefonai. Vietinių komitetų pirmininkai šaukė susirinkimus apsvarstyti elektrinės darbininkų kolektyvo pasiūlymą. Visi nutarė priimti elektrinės darbininkų pasiūlymą, atidirbti po 50 valandų, kad pranyktų Dangės pakrančių griuvėsiai, o jų vietoje atsivertų aikštės, sužaliuotų žolynai, žydinčios gėlės ir augtų medžiai.

63 įmonių ir įstaigų 5,000 žmonių priėmė tą patį elektrinės darbininkų kolektyvo kreipimąsi.

Darbininkai išėjo į griuvėsius kolektyviai. Su kirkomis, lopetomis, plaktukais ir įrankiais jie atsistojo prie negyvų, sugriautų sienų.

— Pirmosios talkininkų dienos turėjo savyje kažką nepaprasto, — pasakojo man vienas fabriko darbininkas tuo metu dalyvavęs prie namų griovimo.—Dulkėdamos su dideliu trenksmų griuvo sienos. Talkininkų nuotaika buvo puiki. Kiekvienas stengėsi kuogeriausiai dirbti, kad viršytų nustatytą normą. Įraudusios saulėje mergaitės nenusileisdavo vyrams. "Pasagos" darbininkų kolektyvas nuo 4 val. po pietų dirbo kiekvieną dieną iki 9 val. vakaro. Per dešimt dienų jie baigė savo įsipareigojimus 10 nuošimčių. Už jų šaunųjį ir pavyzdingą darbą Klaipėdos miesto vykdomasis komitetas visą kolektyvą premijavo. "Artojo" fabriko darbininkai Vainius ir Simanonis baigė savo įsipareigojimus 472%. Per 50 valandų jie išardė po 10 m3 sienų ir apvalė bei suštabeliavo po 3,300 plytų.

— O kas gi mums atstatys miestą, jeigu ne mes patys, — kalba Vainius. — Buvo miestas gražus. Jį sugriovė hitlerininkai, bet mes jį atstatysime ir jam duosime naują rūbą. Aprėdysim žaliu kilimu Dangę. Tai mūsų mylimas pajūrio miestas, kuriam savo jėgų nepasigailėsim.

★

Nuo jūros pusės vėjas neša pilkus debesis. Kartais nulyja. Lietus nuplauja dulkes, štabeliuose plytos paraustos. Po keliolikos minučių saulė vėl išneria iš po debesų. Ir vėl linksmi talkininkų veidai. Tą dieną demonstravimo darbuose dirbo 716 klaipėdiečių. Jie atidirbo 1570 darbo valandų ir išardė 179 m3 sienų ir suštabeliavo 19,100 plytų.

Mokytoja Miškinytė buvo visiems pavyzdžiu. Per dvi darbo valandas ji suštabeliavo 500 plytų ir darbo užduotį išpildė 200%.

Netoliese dirba "Gulbės" fabriko spartuolė audėja Skačkytė Stasė. Su kastuvu rankose ji atkakliai siekia iš griuvėsių dugno plytas, kurios čia po storu plytų nuošliaužų sluoksniu. Skačkytė stengiasi ir čia būti pirmūnė, bet ją nori pralenkti jos draugė audėja Ledeikaitė Bronė. Spartuolės lenktyniauja.

★

Gyvenimo tempas Klaipėdoje kasdien auga. Reikia tik išeiti į gatvę ir pasižiūrėti į plaukiančią centrine gatve žmonių srovę. Uosto miestas Klaipėdos gyventojams duoda ritmą. Nepastebėsi čia žioplinėjančių žmonių.

Klaipėdos miesto darbo žmonių įsijungimas į miesto atstatymą teikia uostamiesčiui savotišką koloritą. Popietinėmis valandomis triusia griuvėsiuose šimtai darbininkų ir tarnautojų. Tavo akyse triukšmingai griūva sienos ir nyksta hitlerininkų palikimo pėdsakai.

Kilniam žygdarbiui paminėti ant citadelės aukštojo pylimo bus pastatytas aukštas paminklas, kuris bus toli iš jūros matomas ir ateities kartoms primins apie Klaipėdos miesto darbo žmonių meilę lietuviškajam pajūriui.

J. J. KAŠKIAUČIUS, M. D
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

Lietuviškas
TRAKTYRIUS
Didelis pasirinkimas visokių vynų ir degtinės
Geri Užkandžiai
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

REIKALINGI VYRAI

Ėmimui darbų dabar esamose vietose mūsų rolling mill, dratų traukimo departmente ir tirpinimo ir nuliejimo dirbtuvėje. Reikalingi patyrę darbininkai taip kaip ir mokiniai. Mokiniams čia yra proga išmokti gerą skambų amatą. Visose vietose yra nuolatiniai pasitikimi darbai. Jūsų darbo sąlygos yra puikiausios ir jūsų aplinka švari. Viršlaikiai siūlomi prie visų darbų. Mokama bonai už visus naktinius darbus. Jei jūs interesuojatės, užeikite pasikalbėti bile kada po 8:30 A. M. pas

HANDY & HARMAN
1770 Kings Highway, FAIRFIELD, CONN.
(Arti Grasmere Avenue)
(234)

PATYRĘ OPERATORIAI
3 iki 11 šiftai
RADIAL DRILLS
TURRET LATHES
RANKINĖS SRIUBŲ MAŠINOS
MILLING MAŠINOS
HORIZONTAL BORING MILLS
BULLARD VERTICAL BORING MILLS
Kreipkitės laišku ar asmeniškai
TAFT-PEIRCE MFG. CO.
32 MECHANIC AVE.,
WOONSOCKET, R. I.
(237)

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

PATYRUSIOS

KILPŲ SUKĖJOS
(French System)

PATYRUSIOS DVIGUBINTOJOS

Nuolatinis Darbas
Linksmos Darbo Sąlygos

GERA ALGA

KREIPKITĖS

MASUREL WORSTED MILLS, Inc.
SAMOSET STREET
WOONSOCKET, R. I.
(233)

KOMPANIJA, įsisteigusi virš 70 metų, reikalauja jaunų moterų patarnavimo, lipdymui revizijų slipukų ant fire insurance mapų; N. Y. insurance ofisuose; alga laike mokinimosi; proga padidinimui uždarbio dirbant nuo kavalkų.
SANBORN MAP CO.
10 CEDAR STREET, NEW YORK.
(233)

MERGINOS-MOTERYS
FABRIKO DARBAS
PATYRIMAS NEREIKALINGAS
$30 Pradžiai — 5 Dienų Savaitė
Gali uždirbti iki $38 trumpu laiku.
MUZIKA LAIKE JŪSŲ DARBO
APTARNAUJAMA KAVA
OPPENHEIMER CASING CO.
430 Washington St., N. Y. C.
(Kamp. Vestry St., arti Canal St. stoties, 7th & 8th Ave. Subvė, ar važiuokite Grand Street Busu iki West St.)
(236)

MERGINOS
GRĘŽIAMŲJŲ PRESŲ OPERATORĖS—
80c Į VALANDĄ
MERGINOS SUSTATYMAM—
75c Į VALANDĄ
PATYRUSIOS, 40 VALANDŲ—5 DIENOS
APMOKAMA ŠVENTĖS IR VAKACIJOS
ENDURA
429 KENT AVE. BROOKLYN
(B'way BMT Line)
(234)

NAMŲ DARBININKĖ. Guolis ant vietos, atskiras kambarys. Šeimoj yra du vaikai ir du suaugę. Turime skalbiamą mašiną. Nereikės virti. DEWEY 9-2109. (232)

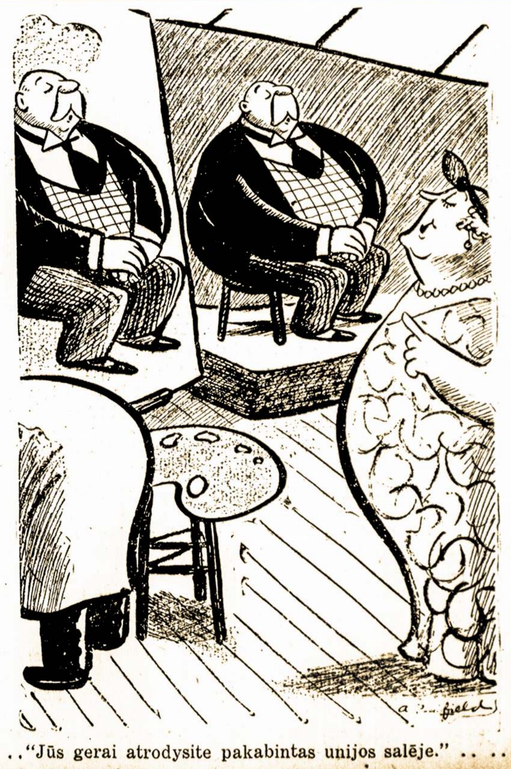

.."Jūs gerai atrodysite pakabintas unijos salėje." .. ...

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Registracija New Yorke Palyginus su Seniau Buvusiomis

Praeitą savaitę pravestoje piliečių registracijoje balsavimui visame New Yorko mieste — 5-se apskrityse — užsiregistravo 2,715,563 piliečiai.

Tas skaičius registrantų skaitomas rekordiniu valstijiniams rinkimams, bet nėra koks nepaprastai aukštas. Bet skaitomas pakankamu demokratų - darbiečių koalicijai laimėti. Registrantų yra 281,-687 daugiau, negu buvo paskiausioje taikos laiko registracijoje, įvykusioje 1938 metais. Tačiau per tą laiką priaugo, suėjo į metus apie 400,000 naujų, jaunų piliečių, neskaitant prieauglio gyventojų kitais būdais.

Prieauglis nuo registracijos paskiausiems majoriniams rinkimams yra biskelį virš pusės miliono. Tą skaičių, rokuojama, dapildo veteranai. Į miestą iš karinės tarnybos sugrįžo apie 600,000 veteranų. Žinoma, ne visi dar galės balsuoti. Visi buvo pakankamai "seni" kariauti ir mirti, bet "per jauni" tebėra balsuoti. Tuomi pasirūpino, tokią paiką padėtį sudarė republikonai ir jų talkininkai, reakcininkai iš tarpo demokratų. Darbiečiai ir pažangesnieji iš demokratų siūlė leisti jaunimui balsuoti nuo 18 metų, tai yra, pradedant tuo amžiumi, kuriuo jie imami kariauti.

Tarp suėjusių į metus veteranų registracija balsavimams labai aukšta. Buvę be balso per kelis metus, jie nori nors kartą gyvenime pradėti tarti savo žodį vyriausybės rinkime. Balsuoti praeituose rinkimuose retas kas ir iš suaugusių kariškių galėjo dėl tų pat republikonų ir kitų reakcininkų nedaleidimo federalio baloto, kuriuo einant visi kariai būtų galėję balsuoti. Buvo palikta kariškiams reikalauti balotų kiekvienam iš savo miesto rinkiminės tarybos atskirai ir dėl to didžiuma kariškių neturėjo progos balsuoti. **R.**

Majoro Žmoną Laidos Antradienį

Mrs. Catherine Lenihan O'Dwyer, N. Y. miesto majoro žmona, laidojama spalių 15-tos rytą. Išlydės iš Šv. Patricko katedros. Laidos Šv. Marijos kapinėse, Staten Island.

Mrs. O'Dwyer mirė spalių 12-tą, miestavuose majorams namuose, Gracie Mansion, po ilgos ligos. Jinai sirginėjus per pastaruosius 15 metų, o paskiausiu laiku sunkiai sirgo.

Registracija Rodo Žmonių Susidomėjimą ir Progą Nugalėti Dewey

Piliečių registracijoje New Yorko mieste praeitą savaitę susiregistravo 2,715,563 piliečiai. Iš tos skaitlinės, sako žinovai, apie 2,500,000 balsuos. Likusis skaičius pasidalins tarp negalėjusių ar nepanorėjusių balsuoti dėl įvairių priežasčių.

Užsiregistravusių skaičius užtikrina nugalėjimą Dewey ir kitų reakcininkų, išrinkimą Mead ir Lehmano į valstijos gubernatorių ir senatorių, taipgi išrinkimą kitų naudingų pilietijos didžiumai kandidatų. Užtikrina, jeigu bus nuo šios dienos iki lapkričio 5-tos pakankamai pasidarbuota pasukimui užsiregistravusių piliečių balsų už Mead-Lehmaną ir kitus Amerikos Darbo Partijos užgirtus kandidatus.

Tas darbas, broli ir sesuo, yra jūsų ir mano darbu. Nueikite į artimiausią jūsų susiedijos darbiečių raštinę ir pažiūrėkite, kuo jūs galėtumėte padėti. Darbų yra visokių: išnešioti lapelių, pagelbėti darbiečiams mitinguose atvirame ore, adresuoti ir išsiųsti laiškus, eiti į namus. Darbo prašykite tokio, kokį jūs jaučiatės galį atlikti.

Lietuviai organizuotai esame atsakomingi už talką tai stočiai, kuri randasi 402 Keap St., virš Republic Teatro, tarp Grand St. ir Grand St. Extension. Kitos žemajame Williamsburge stotys yra 216 Broadway, netoli Williamsburg tilto ir 125 Boerum St., netoli Graham Ave.

Grupė lietuvių, South ir Central brooklyniečių, yra talkoje atsakomingi už kovingą pajūriečių vadą Longhi, kurio raštinė randasi centralinėje Brooklyno dalyje.

D-tis.

Rinkiminės Radijo Programos

Įdomios, aiškiai dėstančios svarbias rinkimines problemas radio programos, be kitų, bus sekamos.

Antradienį, spalių 15-tą

WMCA nuo 10:15 iki 10:30 vakaro.

WWRL nuo 10:45 iki 11 vakaro.

Iš tų pat stočių, tuo pat laiku programos ir kitą antradienį, 22-rą. Bus programų iš tų pačių stočių ir iš kitų stočių vėliau ,apie jas kitą kartą.

LKN.

Dorn Trucking firma, veikianti tarp New Yorko ir Albany, pasirašė sutartį su AFL Teamsters Lokalu 807.

Mašina Parduoda Apdraudas

Norintiems apsidrausti kelionei, lėktuvų keleiviams New Yorke nereikia laukti prie langelio išsipirkti apdraudas. Stotyje, 80 E. 42nd St., įtaisyta mašina, kuri apdraudas parduoda taip jau greitai, kaip kad kramtomąjį gumą. Įmetei 25 centų pinigėlį — kvoterį — ir iššoko $5,000 vertės apdraudos dokumentas (policy). Apdraudų vienam asmeniui parduoda iki $25,-000 vienam skridimui.

Aleksaitis Galvoja Apie Lietuvą

Aną dieną Laisvėje buvo užėjęs muzikas Juozas Aleksaitis (buvęs aidietis) ir pasimokėjo į ALDLD narines mokestis. Aleksaitis šiuo metu gyvena Saybrook, Conn., ir ten turi rūbsiuvyklą. Darbo turi užtenkamai ir gražiai jis ten susikūręs.

Užklaustas, kaip sekasi jo smuikas, kurį griežti jis kadaise mokėsi (dar Brooklyne) ir jau buvo gerokai nuprogresavęs, Aleksaitis atsakė:

—Nuolat smuikuoju; griežiu ir Bachą ir Beethoveną, deja permažai vis to laiko. Nepaisant visko, smuiko į šalį nepadedu ir nepadėsiu. Kada nors, kai Tarybų Lietuva susitvarkys, žadu ten važiuoti ir prisidėti savo žinojimu kultūriniam grožiui kelti Lietuvoje.

Laisvę Galima Užrašyti Ir Kariškiams

Brooklyno pašto viršininkas Edward J. Quigley praneša, kad pastoviai apsistojusiems kariškiams dabar galima užprenumeruoti antros klasės pašto teises turinčius laikraščius ir žurnalus ir be kariškių specialaus pareikalavimo. Iki šiol leidykloms turėjo būti pristatomi pačių kariškių pareikalavimai.

Tačiau leidinių kol kas paštas dar nepriims laikinaisiais APO (Army Post Office) antrašais. Pastoviuosius nuo laikinųjų galima atskirti-pažinti pagal skaičių numerių. Pastoviame APO būna ne daugiau keturių numerių, laikiname APO būna 5 numeriai.

Dienraščiai Laisvė ir Vilnis, du kart mėnesinis laikraštis LDS organas Tiesa, taipgi LLD žurnalas Šviesa jeina į galimųjų užprenumeruoti sąrašą.

SAUSAI "PASISKANDINĘS"

Neva nušokęs nuo tilto nusižudyti, Alexander Mendicini, 22 metų, buvęs marinas, rastas namie gyvas ir sausas. Kiti mano, kad jis savo sermėgą su dokumentais išsiniuje paliko ant Brooklyno tilto tik savo gražiai žmonelei pagązdinti. Jis pats sakosi buvęs įšokęs upėn, bet šaltas vanduo nepatikęs, tad išplaukęs ir parėjęs namo su nuosprendžiu gyventi — su žmona ar be žmonos.

GAUKIT LAISVEI SKAITYTOJĄ

Mead ir Murray Remia Mokytojų Reikalavimą Pakelti Algas

James M. Mead, demokratų-darbiečių kandidatas į New Yorko valstijos gubernatorius, atsiuntė CIO Mokytojų Unijos masiniam susirinkimui sveikinimą ir pažadą remti mokytojų reikalavimą atitinkamo pakėlimo algų. Taipgi mitingą sveikino ir mokytojų veiksmams paramą žadėjo CIO prezidentas Philip Murray.

Mitinge dalyvavo 2,000 mokytojų. Jie pasižadėjo veikti už pakėlimą algų $1,000 metams. Vienu iš pirmiausių jų žygių bus maršavimas į Albany šį šeštadienį, spalių 19-tą.

Mrs. Rose Russell, mokytojų atstovė įstatymdavystei, mitinge kritikavo Dewey vengimą praktiškai mokytojus paremti. Jinai sako, kad šiemetinės paskyros iš valstijos iždo miestų paramai, kiek tai liečia New Yorko Miestą, yra mažesnės už pernykštes. Tos paskyros mokytojus labai mažai šildys, kuomet pragyvenimas nepaprastai daug pabrango.

Klimas Vyks į Chicagą

Filmininkas Jurgis Klimas vyks į Chicagą dalyvauti tenai įvyksiančiame Lietuvių Meno - Kultūros Suvažiavime ateinančią savaitę. Žada vežtis ir savo naujausį pagerintą filmavimo aparatą. Jis nori užregistruoti filmose tą taip įdomų pirmąjį pokarinį meninikų sąskridį ir įdomiausias jo dalis paskui parodyti mums rytinėse valstijose.

Klimas, beje, važiuoja savo mašina ir sakėsi dar turįs vietos vienam ar dviem asmenims. Tikisi išvažiuoti šeštadienio rytą. Norintieji su juo keliauti, dėl galutino laiko ir sąlygų prašomi susisiekti su Klimu. Antrašas: 669 6th Ave., Brooklyne. **Rep.**

Davis Maršrūtuos Po Valstiją

Benjamin J. Davis, komunistų kandidatas į valstijos prokurorą, išvyko į up-state rinkiminei kampanijai.

Maršrūtą jis pradėjo nuo Schenectady ir Albany: 15-tos vakarą ten jam suruošta prakalbos per vietos radijo stotis — Schenectady WSNY, 8:30 val. vakaro, o Albany, OKO, 10 val. vakaro.

Spalių 16-tą jisai kalbės Rochesteryje, Labor Lyceum, 580 St. Paul St.

Spalių 17-tą- — Syracuse mitingas ir kalba per radijo, 10 val. vakaro iš stoties WOLF.

Spalių 18-tą — Buffalo, Elks Hall, 311 William St.

K.

SKELBKITĖS LAISVĖJE

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
221 South 4th Street
Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais Uždaryta

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS, Savininkas
306 UNION AVENUE
Tarpe Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN 6, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

Scena iš paskilbusios pirmos Tarybų Sąjungos technispalvės filmos "Russia On Parade," rodomos Stanley Teatre, 7th Avenue ir 42nd Street, New Yorke.

Žudydamasis, Vos Nenužudė Kitus

George P. Lewis, 50 m., matomai, norėjęs nusižudyti ir atsiekęs savo. Jį rado mirusį apartmente, 304 W. 75th St., New Yorke, su visais pečiaus kraneliais atdarais, uždususį gasu.

Tačiau įvyko ir tas, ko jis, veikiausia, neplanavo ir gal būtų nei pats taip nesižudęs, jeigu būtų žinojęs įvyksiant. O jeigu būtų pagalvojęs, būtų supratęs, kad galėjo būti ir dar blogiau. Po jo nusižudymo įvyko eksplozija ir pavojingai sužeidė 2 moteris. Vieną senyvą, 74 metų, tačiau gal dar labai norėjusią pagyventi. O kitą 40 metų, pačiame naudingume gyvenimo.

Namas yra 18-kos aukštų, 120 šeimų. Lewis, kaip manoma, nusižudęs kada nors sekmadienio rytą. Nuo to laiko iki pirmadienio ryto neužtiktas gasas prigaravo po visą bildingą, galėjo išeksploduoti veik visą, užmušti desėtkus žmonių.

TANKŪS "SVEČIAI"

Pora plėšikų prieš savaitę atlankė Franklin Arms viešbutį, 66 Orange St., Brooklyne. Tuomet jie gavę $239, bet pravėpsoję kitur $300. Už savaitės jie vėl sugrįžo. Tą kartą irgi išėjo netuščiomis, išsinešę $250, bet vis dar pravėpsoję $150.

Hunter Kolegijos studentės pradėjo pamokas spalių 14-tą, pirmu kartu po 1943 m., kada įstaigos bildingai buvo užleisti laivyno mokyklai.

JEIGU JAU PINIGAI NESVARBU...

Senyvas vyras buvo atvestas į teismabutį pasiaiškinti už paryčiais pasivaikščiojimą Brooklyno Prospect Parke.

—O pinigų ar turėjai su savim? — paklausė teisėjas.

—Du šimtu, — atsakė areštantas.

—Matai, galėjo iki ryto visus nuo tavęs atimti. Jeigu jau su pinigais esi toks neatsargus, tai vely atiduok penkinę miestui, — patarė teisėjas. Areštantas už patarimą padėkoti "užmiršo," bet penkinę vistiek paliko.

PAJIEŠKOJIMAI

Noriu pirkti Beer Garden arba Restauraciją už prieinamą kainą. (pageidaujama, kad Restauracija turėtų leidimą alaus). Gali būt bile apylinkėj, Brooklyne arba Lond Islande. Kas turite tokį biznį ir norite parduoti, prašau rašyti pas W. Smith, 5422 — 3rd Ave., (c/o Delicatessen Store), Brooklyn, N. Y. (227-232)

Peter Kapiskas

Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD BEER & ALES
★
32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8174

JONAS LAZAUSKAS
Užlaiko Valgių ir Gėrimų Įstaigą
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS
PUIKI SALIUKĖ SU ATSKIRU ĮĖJIMU, PATOGI GRUPĖMS PASILINKSMINTI
337 St. Nicholas Avenue
Brooklyn, N. Y.
Kampas Palmetto St. Tel. EVergreen 2-9141

ADAM V. WALMUS, D.D.S.
DAKTARAS—DENTISTAS
VALANDOS:
9 A. M. — 12 N.; 1 — 8 P. M.
Išskiriant trečiadienį ir sekmadienį.
650 5th Ave., kamp 19th St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. SOuth 8-5569

K. VENCKUS
LIETUVIS PIANO TUNERIS
Perbudavoja pianus iš didesnių į mažesnius, Spinet Style, sutūnina. Atlieka visokius reikalingus pataisymus ir nulekeriuoja.
L. I. PIANO TUNING & REPAIRING CO.
9152 GOLD STREET,
OZONE PARK, N. Y.
Tel. MIchigan 2-3123

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499

BROOKLYNO LIETUVIŲ
Valgių ir Gėrimų Įstaigos

CHARLES VIGŪNAS
284 Scholes Street
Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8573

WM. SKUODIS
564 Wythe Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8054

ANTHONY ROGERS
(Raudžius)
328 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.

MIKE LEIPUS
324 Devoe Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8003

BULOVA!
Didelis Pasirinkimas Laikrodžių ir kitokių Daiktų

ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-2178. (Arti Graham Ave.) Atdara Vakarais.

A MESSAGE *to the* PEOPLE *of* BROOKLYN

Once again it becomes necessary to request your co-operation in expediting the dispatch and delivery of Christmas mails to our armed forces overseas.

The Postoffice Department intends to put forth every effort to deliver this mail before Christmas. You can do your part by mailing between Oct. 15 and Nov. 15—the earlier the better. During this period requests are not required in connection with parcels mailed to army personnel. The parcels must not exceed 70 pounds in weight or 100 inches in length and girth combined and should be indorsed "Christmas Parcel." Valuable articles should be registered or insured. Perishable matter will not be accepted. Intoxicants and inflammable matter are unmailable.

It is absolutely necessary that all articles for overseas be packed in boxes of metal, wood, solid fiberboard, or strong double-faced corrugated fiberboard, testing at least 200 pounds, and wrapped in heavy paper, if available. Boxes should contain sufficient cushion material to prevent loosening of the articles within the parcel.

Be sure to apply these regulations to gift parcels sent overseas in connection with the Jewish religious holiday, Chanukah, which should be indorsed "For Jewish Holiday."

EDWARD J. QUIGLEY, *Postmaster.*